

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดนนทบุรี เป็น การวิจัยเพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งนำไปสู่การ สร้างรูปแบบและแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยขอเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดนนทบุรี
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจและสังคม กับ การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยา ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านปัญหา/ อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ
4. รูปแบบและแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอ สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดนนทบุรี

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 360 คน ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามกลุ่มอายุ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ (อายุไม่เกิน 55 ปี) จำนวน 283 คน กับกลุ่มช่วงอายุใกล้เกษียณ (อายุ 55 ปีขึ้นไป) จำนวน 77 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.1)

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของครูเอกชนในภาพรวม

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนเอกชนในภาพรวม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 360 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 84.72 เพศชาย ร้อยละ 15.28 ประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 51.39 มีสถานภาพสมรส รองลงมาคือ โสด ร้อยละ 38.89 และหม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ 9.72 เกือบทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 89.72 ที่เหลือจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 5.56 และระดับปริญญาโท ร้อยละ 4.72 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาประกอบอาชีพครูระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 32.22 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ 31.67 และ 21 – 30 ปี ร้อยละ 21.67 ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.83 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 38.33 และ 20,001 บาทขึ้นไปร้อยละ 14.72 ส่วนใหญ่มีรายได้จากแหล่งอื่น ร้อยละ 54.44 ที่เหลือร้อยละ 45.56 ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น สำหรับผู้ที่มีรายได้จาก

แหล่งอื่นให้ข้อมูลว่าได้มาจากการสอนพิเศษมากที่สุด ที่เหลือมีรายได้จากการรับจ้างรีดผ้า ธุรกิจส่วนตัว ค่าขายทำสวน การมีทรัพย์สินให้ผู้อื่นเช่า(บ้าน นา สวน) และจากคู่สมรส การใช้เงินส่วนใหญ่ใช้จ่ายส่วนตัวและจุนเจือสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 35.80 รองลงมาคือ ใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะของตนเอง ร้อยละ 26.26 และใช้ซื้อ/เช่าบ้าน ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ร้อยละ 19.22 ตามลำดับ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 38.33 รองลงมาคือ ไม่แน่นอน ร้อยละ 28.89 และมีรายได้เพียงพอจนเหลือเก็บ ร้อยละ 24.17 มีเพียงร้อยละ 8.61 เท่านั้นที่รายได้ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน ในประเด็นการมีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 71.39 มีภาระหนี้สิน ที่เหลือร้อยละ 28.61 ไม่มีหนี้สิน ผู้ที่มีหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี ที่เหลือเป็นหนี้กับธนาคารออมสิน ขพค. กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และพ่อแม่พี่น้อง โดยให้ข้อมูลว่านำเงินดังกล่าวไปใช้เพื่อการซื้อบ้าน ซื้อรถ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คือร้อยละ 55.00 มีการจดรายการหรือทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ที่เหลือไม่มีการจดรายการหรือทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 45.00 สำหรับการเตรียมสะสมทรัพย์สิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมสะสมทรัพย์สิน ร้อยละ 68.33 ไม่เตรียมสะสม ร้อยละ 31.67 ผู้ที่เตรียมสะสมทรัพย์สินเตรียมโดยการฝากเงินกับธนาคารหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร้อยละ 45.38 รองลงมาคือ ซื้อบ้านหรือที่ดิน ร้อยละ 33.97 และลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตลาดหลักทรัพย์ ร้อยละ 9.24 ส่วนผู้ที่ไม่ได้เตรียมสะสมให้เหตุผลว่าเป็นเพราะไม่มีเงินเหลือเก็บ ร้อยละ 76.92 รองลงมาคือ ไม่สนใจสะสมทรัพย์สิน ร้อยละ 9.40 และยังไม่ถึงเวลาที่ต้องเตรียม ร้อยละ 8.55

ในประเด็นการทำงานเพื่อหารายได้ภายหลังเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าจะทำงานต่อ ร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ไม่ทำงานต่อ ร้อยละ 25.28 และยังไม่ได้ตัดสินใจ ร้อยละ 8.06 ตามลำดับ ในกลุ่มผู้ที่ทำงานต่อให้เหตุผลว่าอยากใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 35.74 รองลงมาคือ สุขภาพยังแข็งแรงสามารถทำงานได้ ร้อยละ 35.33 และคลายความเหงา ร้อยละ 18.80 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่คิดว่าจะไม่ทำงานต่อเกินกว่าครึ่งให้เหตุผลว่าต้องการพักผ่อน ร้อยละ 55.77 รองลงมาคือ มีปัญหาสุขภาพ ร้อยละ 23.08 และต้องการพักผ่อน ร้อยละ 55.77

ด้านที่พักอาศัย ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสามคือร้อยละ 73.06 พักอาศัยบ้านของตนเอง/คู่สมรส รองลงมาคือ บ้านเช่า ร้อยละ 10.83 และบ้านของญาติพี่น้อง ร้อยละ 7.78 ตามลำดับ เกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 93.89 วางแผนว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะพักอาศัยที่บ้านของตนเอง/คู่สมรส รองลงมาคือ บ้านของญาติพี่น้อง และบ้านของบุตรหลานจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 2.78 และสถานสงเคราะห์ของรัฐ/เอกชน ร้อยละ 0.56ตามลำดับ

ด้านสุขภาพ ผู้ให้ข้อมูลประเมินว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงดี ร้อยละ 61.39 รองลงมาคือ เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย ร้อยละ 36.67 และสุขภาพไม่แข็งแรงป่วยบ่อย ร้อยละ 1.94 ตามลำดับ ประมาณสองในสามคือ ร้อยละ 74.72 ไม่มีโรคประจำตัว มีเพียงร้อยละ 25.28 ที่มีโรคประจำตัว ซึ่งได้แก่ ความดันโลหิตสูง ภูมิแพ้ โรคกระเพาะ/กรดไหลย้อน ไมเกรน เบาหวาน หัวใจ เป็นต้น

ด้านการใช้เวลา ในประเด็นการมีงานอดิเรก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 62.50 ไม่มีงานอดิเรก มีเพียงร้อยละ 37.50 ที่มีงานอดิเรก ซึ่งได้แก่ การปลูกต้นไม้ เล่นกีฬา/ออกกำลังกาย เลี้ยงสัตว์ สอนพิเศษ เป็นต้น สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมต่างๆ พบว่าไม่เป็นสมาชิก ร้อยละ 74.72 เป็นสมาชิกเพียงร้อยละ 25.28 โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี ที่เหลือคือ สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ชมรม ศิลปะแม่ไม้มวยไทย ชมรมกีฬา สำหรับผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมใด ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา ร้อยละ 65.71 ไม่สนใจเข้าร่วมกลุ่ม/ชมรม/สมาคม ร้อยละ 25.71 และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ร้อยละ 7.62 ส่วนการมี

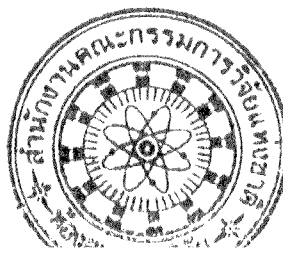
ส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมเป็นครั้งคราว ร้อยละ 42.50 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมนานๆ ครั้ง ร้อยละ 26.11 และไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 22.50 ตามลำดับ

ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 98.89 ไม่เคยได้รับการอบรมการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีเพียงร้อยละ 1.11 เท่านั้นที่เคยได้รับการอบรมจาก ชมรมผู้สูงอายุในชุมชน และส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 89.72 เห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ โดยให้เหตุผลว่า จะได้เตรียมวางแผนชีวิตล่วงหน้า ครูโรงเรียนเอกชนไม่มีบำเหน็จบำนาญ ไม่มีสวัสดิการเหมือนข้าราชการจึงควรต้องเตรียมตัวเองให้พร้อม เพื่อที่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณอย่างมีความสุข มีความมั่นคงในชีวิต ไม่เป็นภาระของใคร มีเพียงร้อยละ 10.28 ที่ไม่เห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ โดยให้เหตุผลว่า ปัจจุบันมีภาระมากอยู่แล้ว สำหรับประเด็นอายุที่ควรเริ่มเตรียมความพร้อมผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรเริ่มเตรียมความพร้อมเมื่ออายุประมาณ 40 ปี ร้อยละ 31.94 รองลงมาคือ อายุประมาณ 55 ปี ร้อยละ 20.00 และอายุประมาณ 50 ปี ร้อยละ 19.72 ตามลำดับ ส่วนประเด็นการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าครอบครัวจำเป็นต้องมีบทบาทสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 89.44 เห็นว่าไม่จำเป็น ร้อยละ 10.56 และเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 88.89 เห็นว่าไม่จำเป็น ร้อยละ 11.11

สำหรับการคิดเรื่องการวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 71.11 คิดและเริ่มวางแผนแล้ว โดยส่วนใหญ่วางแผนเมื่ออายุประมาณ 45-50 ปี และร้อยละ 28.89 ยังไม่ได้คิดวางแผน สำหรับการได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจากครอบครัว เกินกว่าครึ่งคือ ร้อยละ 52.78 ได้รับการสนับสนุนโดยการร่วมกันทำบัญชีค่าใช้จ่าย เก็บออมเงิน วางแผน/เตรียมหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ร่วมกันวางแผนอาชีพสำรองและการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันภายหลังเกษียณ เป็นต้น และมีร้อยละ 47.22 ที่ไม่ได้รับการสนับสนุน โดยให้เหตุผลว่า อายุยังน้อยยังไม่ถึงเวลาคิดเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ สมาชิกครอบครัวต่างคนต่างอยู่ไม่ยุ่งเกี่ยวเรื่องของคนและกัน เป็นต้น สำหรับการได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 83.06 ไม่ได้รับการสนับสนุน โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ต้นสังกัดไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีนโยบายหรือระเบียบใดๆ ในเรื่องการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ เป็นหน้าที่ของแต่ละคนที่ต้องเตรียมความพร้อมเอง มีเพียงร้อยละ 16.94 ที่ได้รับการสนับสนุน โดยการที่หน่วยงานให้โอกาสทำงาน หักเงินเดือนร้อยละ 3 ของรายได้ครูเป็นเงินสะสมทุกเดือน การเพิ่มหุ้นในสหกรณ์ ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 88.33 คิดว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น เพราะมีการวางแผนการใช้ชีวิตหลังเกษียณไว้แล้ว มีการเตรียมสะสมเงินทอง มีประกันชีวิต และเตรียมดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง เป็นต้น ที่เหลือร้อยละ 11.67 คิดว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะเป็นภาระแก่ผู้อื่น เพราะเมื่อเกษียณแล้วจะไม่มีรายได้ ยังมีหนี้สิน มีเงินสะสมน้อย เมื่ออายุมากขึ้นจะมีปัญหา ด้านสุขภาพ เป็นต้น

1.1.2 ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนเอกชนช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนเอกชนช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ จำนวน 283 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิง ร้อยละ 85.51 เพศชาย ร้อยละ 14.49 เกือบครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 48.76 มีสถานภาพสมรส รองลงมาคือ โสด ร้อยละ 45.94 และหม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ 5.30 เกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 92.58 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เหลือจบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 6.01 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.41 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาประกอบอาชีพครูไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ 40.28 รองลงมาคือ ระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 39.58 และ 21 - 30 ปี ร้อยละ 18.73 ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ ผู้ให้ข้อมูล มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.11 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 39.58 และ 20,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 10.25 เกินกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 55.83 มีรายได้จากแหล่งอื่น ที่เหลือร้อยละ 44.17 ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น การใช้เงินส่วนใหญ่ใช้จ่ายส่วนตัวและจุนเจือสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 35.16 รองลงมาคือ ใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะของตนเอง ร้อยละ 25.78 และใช้ซื้อ/เช่าบ้าน ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ร้อยละ 19.22 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 38.52 รองลงมาคือ ไม่แน่นอน ร้อยละ 25.80 และมีรายได้เพียงพอจนเหลือเก็บ ร้อยละ 25.44 ตามลำดับ มีเพียงร้อยละ 10.25 เท่านั้นที่รายได้ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน ในประเด็นการมีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ประมาณสองในสามคือ ร้อยละ 72.44 มีภาระหนี้สินที่เหลือร้อยละ 27.56 ไม่มีหนี้สิน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการจรรยาการหรือทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 52.30 ไม่มีการจรรยาการหรือทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 47.70 สำหรับการเตรียมสะสมทรัพย์สิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมสะสมทรัพย์สิน ร้อยละ 68.55 ไม่เตรียมสะสมร้อยละ 31.45 ผู้ที่เตรียมสะสมทรัพย์สินมีการเตรียมโดยการฝากเงินกับธนาคารหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร้อยละ 44.52 รองลงมาคือ ซื้อบ้านหรือที่ดิน ร้อยละ 32.88 และลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตลาดหลักทรัพย์ ร้อยละ 9.59 ส่วนผู้ที่ไม่ได้เตรียมสะสมให้เหตุผลว่าเป็นเพราะไม่มีเงินเหลือเก็บ ร้อยละ 70.65 รองลงมาคือ ไม่สนใจสะสมทรัพย์สิน ร้อยละ 11.96 และยังไม่ถึงเวลาที่ต้องเตรียม ร้อยละ 10.87

ประเด็นการทำงานเพื่อหารายได้ภายหลังเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าจะทำงานต่อ ร้อยละ 63.60 รองลงมาคือ ไม่ทำงานต่อ ร้อยละ 26.15 และยังไม่ได้ตัดสินใจ ร้อยละ 10.25 ในกลุ่มผู้ที่ทำงานต่อให้เหตุผลว่าสุขภาพยังแข็งแรงสามารถทำงานได้ ร้อยละ 37.78 รองลงมาคือ อยากใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 33.89 และคลายความเหงา ร้อยละ 18.89 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่คิดว่าจะไม่ทำงานต่อเกินกว่าครึ่งคือ ร้อยละ 56.16 ให้เหตุผลว่าต้องการพักผ่อน รองลงมาคือ มีปัญหาด้านสุขภาพ และบุตรหลานต้องการพักผ่อนเท่ากันคือ ร้อยละ 21.92

ด้านที่พักอาศัย ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณส่วนใหญ่พักอาศัยบ้านของตนเอง/คู่สมรส ร้อยละ 70.32 รองลงมาคือ บ้านเช่า ร้อยละ 13.07 และบ้านของญาติพี่น้อง ร้อยละ 8.83 ตามลำดับ ส่วนใหญ่วางแผนว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะพักอาศัยที่บ้านของตนเอง/คู่สมรส ร้อยละ 92.93 รองลงมาคือ บ้านของญาติพี่น้อง ร้อยละ 3.53 และบ้านของบุตรหลาน ร้อยละ 2.82

ด้านสุขภาพ ผู้ให้ข้อมูลประเมินว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงดี ร้อยละ 67.49 รองลงมาคือ เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย ร้อยละ 30.74 และสุขภาพไม่แข็งแรงป่วยบ่อย ร้อยละ 1.77 ตามลำดับ ประมาณสองในสามคือ ร้อยละ 78.45 ไม่มีโรคประจำตัว มีเพียงร้อยละ 21.55 ที่มีโรคประจำตัว

ด้านการใช้เวลา ในประเด็นการมีงานอดิเรก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 60.78 ไม่มีงานอดิเรก มีเพียงร้อยละ 39.22 ที่มีงานอดิเรก สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมต่างๆ พบว่าไม่เป็นสมาชิก ร้อยละ 76.33 เป็นสมาชิกเพียงร้อยละ 23.67 สำหรับผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมใด ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา ร้อยละ 63.53 ไม่สนใจเข้าร่วมกลุ่ม/ชมรม/สมาคม ร้อยละ 29.41 และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ร้อยละ 7.06 ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมเป็นครั้งคราว ร้อยละ 40.99 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมนานๆ ครั้ง ร้อยละ 30.04 และไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 21.91 ตามลำดับ

ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดไม่เคยได้รับการอบรมการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ และส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 90.11 เห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีเพียงร้อยละ 9.89 ที่ไม่เห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ สำหรับประเด็นอายุที่

ควรเริ่มเตรียมความพร้อมผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรเริ่มเตรียมเมื่ออายุประมาณ 40 ปี ร้อยละ 35.34 รองลงมาคือ อายุประมาณ 55 ปี ร้อยละ 17.31 และตั้งแต่เริ่มทำงาน ร้อยละ 15.55 ตามลำดับ ส่วนประเด็นการสนับสนุน การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าครอบครัวจำเป็นต้องมีบทบาทสนับสนุนการเตรียม ความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 89.75 เห็นว่าไม่จำเป็น ร้อยละ 10.25 และเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 90.46 เห็นว่า ไม่จำเป็น ร้อยละ 9.54

สำหรับการคิดเรื่องการวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 65.72 คิดและเริ่มวางแผนแล้ว และร้อยละ 34.28 ยังไม่ได้คิดวางแผน สำหรับการได้รับการสนับสนุน การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจากครอบครัว ประมาณครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 51.24 ไม่ได้รับการ สนับสนุน และร้อยละ 47.22 ได้รับการสนับสนุน สำหรับการได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อ เกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 81.63 ไม่ได้รับการสนับสนุน มีเพียงร้อยละ 18.37 ที่ได้รับการสนับสนุน ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 88.34 คิดว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น ที่ เหลือร้อยละ 11.66 คิดว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะเป็นภาระแก่ผู้อื่น

1.1.3 ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนเอกชนช่วงอายุใกล้เกษียณ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียนเอกชนช่วงอายุใกล้เกษียณจำนวน 77 คน พบว่า ผู้ให้ ข้อมูลเป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.82 เพศชาย ร้อยละ 18.18 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 61.04 รองลงมา คือ หม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ 25.97 และโสด ร้อยละ 12.99 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 79.22 ที่ เหลือจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 20.78 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาประกอบอาชีพครู 31 ปีขึ้นไป ร้อยละ 62.34 รองลงมาคือ 21 – 30 ปี ร้อยละ 32.47 และระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 5.19 ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 45.45 รองลงมามีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 31.17 และระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 20.78 ประมาณครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 50.65 ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น ที่เหลือร้อยละ 49.35 มีรายได้จากแหล่งอื่น การ ใช้เงินส่วนใหญ่ใช้จ่ายส่วนตัวและจุนเจือสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 38.46 รองลงมาคือ ใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะ ของตนเอง ร้อยละ 28.21 และใช้ซื้อ/เช่าบ้าน ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ร้อยละ 19.23 ตามลำดับ ผู้ให้ข้อมูลมี รายได้ไม่แน่นอน ร้อยละ 40.26 รองลงมาคือ มีรายได้เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 37.66 และมีรายได้ เพียงพอจนเหลือเก็บ ร้อยละ 19.48 ในประเด็นการมีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 67.53 มี ภาระหนี้สิน ที่เหลือร้อยละ 32.47 ไม่มีหนี้สิน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการจดรายการหรือทำบัญชีทรัพย์สินและ หนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 64.94 ไม่มีการจดรายการหรือทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ร้อยละ 35.06 สำหรับการเตรียมสะสมทรัพย์สิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมสะสมทรัพย์สิน ร้อยละ 67.53 ไม่เตรียมร้อยละ 32.47 ผู้ที่เตรียมสะสมทรัพย์สินเตรียมโดยการฝากเงินกับธนาคารหรือบริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ ร้อยละ 48.68 รองลงมาคือ ซื้อบ้านหรือที่ดิน ร้อยละ 38.16 และลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือ ตลาดหลักทรัพย์ ร้อยละ 7.89 ส่วนผู้ที่ไม่ได้เตรียมทั้งหมดให้เหตุผลว่าเป็นเพราะไม่มีเงินเหลือเก็บ

ประเด็นการทำงานเพื่อหารายได้ภายหลังเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าจะทำงานต่อ ร้อยละ 77.92 ที่เหลือร้อยละ 22.08 คิดว่าจะไม่ทำงานต่อ ในกลุ่มผู้ที่ทำงานต่อให้เหตุผลว่าอยากใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ ร้อยละ 41.13 รองลงมาคือ สุขภาพยังแข็งแรงสามารถทำงานได้ ร้อยละ 28.23 และคลายความ เหนงา ร้อยละ 18.55 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่ไม่ทำงานต่อเกินกว่าครึ่งให้เหตุผลว่าต้องการพักผ่อน ร้อย ละ 54.84 รองลงมาคือ มีปัญหาสุขภาพ ร้อยละ 25.81 และต้องการพักผ่อน ร้อยละ 19.35 ตามลำดับ

ด้านที่พักอาศัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่พักอาศัยบ้านของตนเอง/คู่สมรส ร้อยละ 83.12 รองลงมาคือ บ้านพัก/สวัสดิการสถานประกอบการ ร้อยละ 10.39 และบ้านของญาติพี่น้อง ร้อยละ 3.90 เกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 97.40 วางแผนว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะพักอาศัยที่บ้านของตนเอง/คู่สมรส ที่เหลือร้อยละ 2.60 วางแผนว่าจะพักบ้านของบุตรหลาน

ด้านสุขภาพ ผู้ให้ข้อมูลเกินกว่าครึ่งคือ ร้อยละ 58.44 ประเมินว่าตนเองมีการเจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย รองลงมาคือ สุขภาพแข็งแรงดี ร้อยละ 38.96 และสุขภาพไม่แข็งแรงป่วยบ่อย ร้อยละ 2.60 ตามลำดับ ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 61.04 ไม่มีโรคประจำตัว ที่เหลือร้อยละ 38.96 มีโรคประจำตัว

ด้านการใช้เวลา ในประเด็นการมีงานอดิเรกและการเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมต่างๆ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลตรงกันคือ ร้อยละ 68.38 ไม่มีงานอดิเรกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมต่างๆ มีเพียง ร้อยละ 31.17 ที่มีงานอดิเรกและเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมต่างๆ สำหรับผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคมใดให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา ร้อยละ 75.00 ไม่สนใจเข้าร่วมกลุ่ม/ชมรม/สมาคม และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเท่ากันคือ ร้อยละ 10.00 ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมเป็นครั้งคราว ร้อยละ 48.05 รองลงมาคือ ไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 24.68 และมีส่วนร่วมสม่ำเสมอ ร้อยละ 15.58 ตามลำดับ

ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 94.81 ไม่เคยได้รับการอบรมการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีเพียงร้อยละ 5.19 เท่านั้นที่เคยได้รับการอบรม โดยส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 88.31 เห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีเพียงร้อยละ 11.69 ที่ไม่เห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ สำหรับประเด็นอายุที่ควรเริ่มเตรียมความพร้อมผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรเริ่มเตรียมเมื่ออายุประมาณ 50 ปี ร้อยละ 37.66 รองลงมาคือ อายุประมาณ 55 ปี ร้อยละ 29.87 และอายุประมาณ 40 ปี ร้อยละ 19.48 ตามลำดับ ส่วนประเด็นการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าครอบครัวจำเป็นต้องมีบทบาทสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 88.31 เห็นว่าไม่จำเป็น ร้อยละ 11.69 และเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 83.12 เห็นว่าไม่จำเป็น ร้อยละ 16.88

สำหรับการคิดเรื่องการวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดคือ ร้อยละ 90.91 คิดและเริ่มวางแผนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแล้ว และร้อยละ 9.09 ยังไม่ได้คิดวางแผนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ สำหรับการได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจากครอบครัว เกินกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 67.53 ได้รับการสนับสนุน และร้อยละ 32.47 ไม่ได้รับการสนับสนุน สำหรับการได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 88.31 ไม่ได้รับการสนับสนุน มีเพียงร้อยละ 11.69 ที่ได้รับการสนับสนุน ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณร้อยละ 88.31 คิดว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น ที่เหลือร้อยละ 11.69 คิดว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะเป็นภาระแก่ผู้อื่น

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ข้อมูลทั่วไป	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	41	14.49	14	18.18	55	15.28
หญิง	242	85.51	63	81.82	305	84.72
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
สถานภาพสมรส						
โสด	130	45.94	10	12.99	140	38.89
สมรส	138	48.76	47	61.04	185	51.39
หม้าย/หย่า/แยก	15	5.30	20	25.97	35	9.72
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การศึกษาสูงสุด						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	1.41	16	20.78	20	5.56
ปริญญาตรี	262	92.58	61	79.22	323	89.72
ปริญญาโท	17	6.01	-	-	17	4.72
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพครู						
ไม่เกิน 10 ปี	114	40.28	-	-	114	31.67
11 – 20 ปี	112	39.58	4	5.19	116	32.22
21 – 30 ปี	53	18.73	25	32.47	78	21.67
31 ปีขึ้นไป	4	1.41	48	62.34	52	14.44
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
รายได้ต่อเดือน(ทั้งเงินเดือนและรายได้พิเศษ)						
ไม่เกิน 10,000 บาท	20	7.07	2	2.60	22	6.11
10,001 – 15,000 บาท	122	43.11	16	20.78	138	38.33
15,001 – 20,000 บาท	112	39.58	35	45.45	147	40.83
20,001 บาทขึ้นไป	29	10.25	24	31.17	53	14.72
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
รายได้จากแหล่งอื่น						
ไม่มี	125	44.17	39	50.65	164	45.56
มี	158	55.83	38	49.35	196	54.44
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้จ่ายเงิน						
ใช้จ่ายส่วนตัวเฉพาะของตนเอง	165	25.78	44	28.21	209	26.26
ใช้จ่ายส่วนตัวและเงินเพื่อสมาชิกในครอบครัว	225	35.16	60	38.46	285	35.80
ซื้อ/เช่าบ้าน ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย	123	19.22	30	19.23	153	19.22
ซื้อ/เช่าพาหนะและสิ่งอำนวยความสะดวก	96	15.00	18	11.54	114	14.32
สะดวก						
ลงทุนในธุรกิจหรืออาชีพเสริม	31	4.84	4	2.56	35	4.40
รวม	640	100.00	156	100.00	796	100.00
ความเพียงพอของรายได้						
เพียงพอจนเหลือเก็บ	72	25.44	15	19.48	87	24.17
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	109	38.52	29	37.66	138	38.33
ไม่แน่นอน	73	25.80	31	40.26	104	28.89
ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน	29	10.25	2	2.60	31	8.61
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การมีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ						
ไม่มี	78	27.56	25	32.47	103	28.61
มี	205	72.44	52	67.53	257	71.39
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การจดยการหรือทำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ						
ไม่เคย	135	47.70	27	35.06	162	45.00
เคย	148	52.30	50	64.94	198	55.00
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การเตรียมสะสมทรัพย์สิน						
ไม่ได้เตรียม	89	31.45	25	32.47	114	31.67
เตรียม	194	68.55	52	67.53	246	68.33
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ไม่ได้เตรียม เพราะ						
ไม่มีเงินเหลือเก็บ	65	70.65	25	100.00	90	76.92
ไม่สนใจสะสมทรัพย์สิน	11	11.96	-	-	11	9.40
ยังไม่ถึงเวลาที่ต้องเตรียม	10	10.87	-	-	10	8.55
มีภาระต้องใช้เงินมาก	6	6.52	-	-	6	5.13
รวม	92	100.00	25	100.00	117	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เตรียม โดยการ						
ฝากเงินกับธนาคารหรือบริษัท	130	44.52	37	48.68	167	45.38
เงินทุนหลักทรัพย์						
ลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตลาด	28	9.59	6	7.89	34	9.24
หลักทรัพย์						
ซื้อบ้านหรือที่ดิน	96	32.88	29	38.16	125	33.97
ซื้อเครื่องประดับประเภทอัญมณี	17	5.82	4	5.26	21	5.71
ซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์	17	5.82	-	-	17	4.62
ซื้อประกันชีวิต	4	1.37	-	-	4	1.09
รวม	292	100.00	76	100.00	368	100.00
หลังจากเกษียณอายุแล้ว จะยังคงทำงาน						
เพื่อหารายได้ต่อไปหรือไม่						
ไม่ทำงานต่อ	74	26.15	17	22.08	91	25.28
ทำงานต่อ	180	63.60	60	77.92	240	66.67
ไม่แน่ใจ/ยังไม่ตัดสินใจ	29	10.25	-	-	29	8.06
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ไม่ทำงานต่อ เพราะ						
มีปัญหาสุขภาพ	16	21.92	8	25.81	24	23.08
ต้องการพักผ่อน	41	56.16	17	54.84	58	55.77
บุตรหลานต้องการให้พักผ่อน	16	21.92	6	19.35	22	21.15
รวม	73	100.00	31	100.00	104	100.00
ทำงานต่อ เพราะ						
สุขภาพยังแข็งแรงสามารถทำงานได้	136	37.78	35	28.23	171	35.33
คลายความเหงา	68	18.89	23	18.55	91	18.80
อยากใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	122	33.89	51	41.13	173	35.74
เป็นงาน/ธุรกิจที่ทำอยู่แล้ว จึงต้องทำต่อ	34	9.44	15	12.10	49	10.12
รวม	360	100.00	124	100.00	484	100.00
ลักษณะที่พักอาศัยในปัจจุบัน						
เป็นของตนเอง/คู่สมรส	199	70.32	64	83.12	263	73.06
เป็นของญาติพี่น้อง	25	8.83	3	3.90	28	7.78
บ้านเช่า	37	13.07	2	2.60	39	10.83
บ้านของบิดามารดา	22	7.77	-	-	22	6.11
บ้านพัก/สวัสดิการสถาน	-	-	8	10.39	8	2.22
ประกอบการ						
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภายหลังเกษียณอายุแล้ว ท่านวางแผนจะพักอาศัยที่ใด						
บ้านของตนเอง/คู่สมรส	263	92.93	75	97.40	338	93.89
บ้านบุตร/หลาน	8	2.82	2	2.60	4	2.78
บ้านญาติพี่น้อง	10	3.53	-	-	10	2.78
สถานสงเคราะห์ของรัฐ/เอกชน	2	0.71	-	-	2	0.56
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ภาวะสุขภาพปัจจุบัน						
สุขภาพแข็งแรงดี	191	67.49	30	38.96	221	61.39
เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย	87	30.74	45	58.44	132	36.67
สุขภาพไม่แข็งแรง ป่วยบ่อย	5	1.77	2	2.60	7	1.94
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การมีโรคประจำตัว						
ไม่มีโรคประจำตัว	222	78.45	47	61.04	269	74.72
มีโรคประจำตัว	61	21.55	30	38.96	91	25.28
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การมีงานอดิเรก						
ไม่มีงานอดิเรก	172	60.78	53	68.83	225	62.50
มีงานอดิเรก	111	39.22	24	31.17	135	37.50
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สมาคม						
ไม่เป็นสมาชิก	216	76.33	53	68.83	269	74.72
เป็นสมาชิก	67	23.67	24	31.17	91	25.28
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
กรณีที่ไม่เป็น เพราะ						
สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	12	7.06	4	10.00	16	7.62
สุขภาพไม่แข็งแรง	-	-	2	5.00	2	0.95
ไม่มีเวลา	108	63.53	30	75.00	138	65.71
ไม่สนใจเข้าร่วมกลุ่ม/ชมรม/สมาคม	50	29.41	4	10.00	54	25.71
รวม	170	100.00	40	100.00	210	100.00
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม						
ไม่มีส่วนร่วม	62	21.91	19	24.68	81	22.50
มีส่วนร่วมนานๆ ครั้ง	85	30.04	9	11.69	94	26.11
มีส่วนร่วมเป็นประจำคร่าว	116	40.99	37	48.05	153	42.50
มีส่วนร่วมสม่ำเสมอ	20	7.07	12	15.58	32	8.89
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ						
ไม่เคย	283	100.00	73	94.81	356	98.89
เคย	-	-	4	5.19	4	1.11
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การเห็นด้วยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ						
ไม่เห็นด้วย	28	9.89	9	11.69	37	10.28
เห็นด้วย	255	90.11	68	88.31	323	89.72
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ควรเริ่มเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุเมื่อใด						
ตั้งแต่เริ่มเข้าทำงาน	44	15.55	8	10.39	52	14.44
อายุประมาณ 30 ปี	35	12.37	2	2.60	37	10.28
อายุประมาณ 40 ปี	100	35.34	15	19.48	115	31.94
อายุประมาณ 45 ปี	13	4.59	-	-	13	3.62
อายุประมาณ 50 ปี	42	14.84	29	37.66	71	19.72
อายุประมาณ 55 ปี	49	17.31	23	29.87	72	20.00
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ครอบครัวจำเป็นต้องมีบทบาทสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุหรือไม่						
ไม่จำเป็น	29	10.25	9	11.69	38	10.56
จำเป็น	254	89.75	68	88.31	322	89.44
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
หน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุหรือไม่						
ไม่จำเป็น	27	9.54	13	16.88	40	11.11
จำเป็น	256	90.46	64	83.12	320	88.89
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ปัจจุบันท่านคิดเรื่องการวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุหรือไม่						
ยังไม่ได้คิด	97	34.28	7	9.09	104	28.89
คิด และเริ่มวางแผนแล้ว	186	65.72	70	90.91	256	71.11
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจากครอบครัว						
ไม่ได้รับ	145	51.24	25	32.47	170	47.22
ได้รับ	138	48.76	52	67.53	190	52.78
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
การได้รับการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัด						
ไม่ได้รับ	231	81.63	68	88.31	299	83.06
ได้รับ	52	18.37	9	11.69	61	16.94
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
ท่านคิดว่าภายหลังเกษียณอายุแล้วจะเป็นภาระแก่ผู้อื่นหรือไม่						
ไม่เป็นภาระ	250	88.34	68	88.31	318	88.33
เป็นภาระ	33	11.66	9	11.69	42	11.67
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00

1.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

ผลการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.2)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 1.00-3.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-3 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.3989 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.72 รองลงมา มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับต่ำ ร้อยละ 24.72 และระดับสูง ร้อยละ 15.56 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 1.00-3.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4188 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.48 รองลงมา มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับต่ำ ร้อยละ 28.62 และระดับสูง ร้อยละ 15.90 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 1.09-2.64 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.3129 แสดง

ให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 75.32 รองลงมาเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับสูง ร้อยละ 14.29 และระดับต่ำ ร้อยละ 10.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

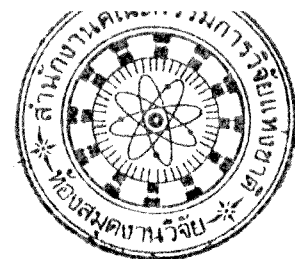
ระดับคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อ เกษียณอายุ	ช่วงอายุก่อนใกล้ เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำ (1.00-1.66 คะแนน)	81	28.62	8	10.39	89	24.72
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารปานกลาง (1.67-2.33 คะแนน)	157	55.48	58	75.32	215	59.72
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูง (2.34-3.00 คะแนน)	45	15.90	11	14.29	56	15.56
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	1.92		1.98		1.93	
S.D.	.4188		.3129		.3989	
Minimum	1.00		1.09		1.00	
Maximum	3.00		2.64		3.00	

เมื่อพิจารณาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.3)

ในภาพรวมผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับสมาชิกในครอบครัวสูงสุด ($\bar{X}=2.59$) รองลงมาคือ การสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับกลุ่มเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน ($\bar{X}=2.56$) และการดูโทรทัศน์ ($\bar{X}=2.22$) ตามลำดับ ส่วนการปรึกษาหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สูงอายุมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=1.46$)

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับสมาชิกในครอบครัวสูงสุด ($\bar{X}=2.54$) รองลงมาคือ การสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับกลุ่มเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน ($\bar{X}=2.50$) และการดูโทรทัศน์ ($\bar{X}=2.16$) ตามลำดับ ส่วนการปรึกษาหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สูงอายุมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=1.43$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับสมาชิกในครอบครัวสูงสุด ($\bar{X}=2.78$) รองลงมาคือ การสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับกลุ่มเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน ($\bar{X}=2.77$) และการดูโทรทัศน์ ($\bar{X}=2.45$) ตามลำดับ ตามลำดับ ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่ปฏิบัติงานอยู่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=1.38$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายข้อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ในช่วงระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจาก.....									
1.การอ่านบทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร	2.14	.566	ปานกลาง	2.18	.479	ปานกลาง	2.15	.548	ปานกลาง
2.การอ่านหนังสือคู่มือการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	1.58	.633	ต่ำ	1.49	.620	ต่ำ	1.56	.630	ต่ำ
3.เอกสารเผยแพร่ความรู้จากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน	1.73	.644	ปานกลาง	1.86	.555	ปานกลาง	1.76	.628	ปานกลาง
4.การดูโทรทัศน์	2.16	.639	ปานกลาง	2.45	.660	สูง	2.22	.654	ปานกลาง
5.การฟังวิทยุ	1.84	.768	ปานกลาง	1.66	.718	ต่ำ	1.80	.760	ปานกลาง
6.เว็บไซต์ เวปบอร์ดต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต	1.77	.670	ปานกลาง	1.39	.710	ต่ำ	1.69	.695	ปานกลาง
7.หน่วยงานที่ปฏิบัติงานอยู่	1.67	.707	ปานกลาง	1.38	.514	ต่ำ	1.61	.680	ต่ำ
8.การสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับสมาชิกในครอบครัว	2.54	.648	สูง	2.78	.576	สูง	2.59	.640	สูง
9.การสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับกลุ่มเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน	2.50	.670	สูง	2.77	.510	สูง	2.56	.648	สูง
10.การสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้เกษียณอายุแล้ว	1.75	.711	ปานกลาง	2.22	.681	ปานกลาง	1.85	.730	ปานกลาง
11.การปรึกษาหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สูงอายุ	1.43	.599	ต่ำ	1.58	.732	ต่ำ	1.46	.632	ต่ำ

1.3 ทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

ผลการศึกษาทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.4)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 2.67-5.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4785 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 78.33 ที่เหลือมีทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับปานกลาง ร้อยละ 21.67

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 2.83-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4772 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 79.15 ที่เหลือมีทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับปานกลาง ร้อยละ 20.85

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 2.67-4.83 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4806 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 75.32 ที่เหลือมีทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับปานกลาง ร้อยละ 24.68

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	59	20.85	19	24.68	78	21.67
ทัศนคติสูง (3.67-5.00 คะแนน)	224	79.15	58	75.32	282	78.33
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	4.02		3.94		4.01	
S.D.	.4772		.4806		.4785	
Minimum	2.83		2.67		2.67	
Maximum	5.00		4.83		5.00	

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.5)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า การวางแผนเตรียมเก็บออมเงินไว้ใช้จะทำให้ไม่เป็นภาระกับครอบครัวและสังคมเมื่อเกษียณอายุแล้ว และการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง เช่น การออกกำลังกายเป็นประจำ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ช่วยให้สุขภาพแข็งแรงในวัยสูงอายุ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}=4.42$) รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณอายุเป็นเรื่องจำเป็น ($\bar{X}=4.38$) และการทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวได้อย่างมีความสุขภายหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.33$) ตามลำดับ ส่วนมีความเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม หรือเป็นสมาชิกของชมรม/สมาคมต่างๆ เป็นเรื่องสิ้นเปลืองและไม่จำเป็นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.14$)

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ มีความเห็นว่า การวางแผนเตรียมเก็บออมเงินไว้ใช้จะทำให้ไม่เป็นภาระกับครอบครัวและสังคมเมื่อเกษียณอายุแล้ว มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.46$) รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณอายุเป็นเรื่องจำเป็น ($\bar{X}=4.41$)

และการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง เช่น การออกกำลังกายเป็นประจำ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ช่วยให้สุขภาพแข็งแรงในวัยสูงอายุ ($\bar{X}=4.38$) ตามลำดับ ส่วนมีความเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม หรือเป็นสมาชิกของชมรม/สมาคมต่างๆ เป็นเรื่องสิ้นเปลืองและไม่จำเป็นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.17$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีความเห็นว่า การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง เช่น การออกกำลังกายเป็นประจำ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ช่วยให้สุขภาพแข็งแรงในวัยสูงอายุ มีคะแนนเฉลี่ย สูงที่สุด ($\bar{X}=4.56$) รองลงมาคือ การทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับ สมาชิกในครอบครัวได้อย่างมีความสุขภายหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.31$) และการเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิต หลังเกษียณอายุเป็นเรื่องจำเป็น และการวางแผนเตรียมเก็บออมเงินไว้ใช้จะทำให้ไม่เป็นภาระกับครอบครัวและ สังคมเมื่อเกษียณอายุแล้ว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.27$) ตามลำดับ ส่วนมีความเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรม ทางสังคม หรือเป็นสมาชิกของชมรม/สมาคมต่างๆ เป็นเรื่องสิ้นเปลืองและไม่จำเป็นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.05$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายชื่อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.การเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณอายุเป็นเรื่องจำเป็น	4.41	.614	สูง	4.27	.662	สูง	4.38	.626	สูง
2.การวางแผนเตรียมเก็บออมเงินไว้ใช้จะทำให้ไม่เป็นภาระกับครอบครัวและสังคมเมื่อเกษียณอายุแล้ว	4.46	.614	สูง	4.27	.700	สูง	4.42	.637	สูง
3.ไม่จำเป็นต้องคิดว่าหลังเกษียณอายุแล้วจะไปอยู่ที่ไหน เพราะเป็นหน้าที่ของบุตรหลานที่ต้องดูแล	3.88	.891	สูง	3.77	.902	สูง	3.86	.893	สูง
4.การมีงานอดิเรกหรือร่วมกิจกรรมในสังคมจะสามารถทดแทนเวลาในการทำงานประจำภายหลังเกษียณอายุได้	3.73	.862	สูง	3.83	.785	สูง	3.75	.846	สูง
5.การวางแผนรายจ่ายให้สมดุลกับรายได้จะทำให้ไม่เกิดหนี้สินภายหลังเกษียณอายุ	4.25	.67	สูง	4.16	.630	สูง	4.23	.684	สูง
6.การวางแผนว่าจะอาศัยอยู่ร่วมกับใครหลังเกษียณอายุเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยให้เกิดการเตรียมปรับตัวว่าควรคำนึงชีวิตอย่างไรหลังเกษียณอายุ	3.95	.886	สูง	3.82	1.010	สูง	3.92	.914	สูง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
6.การวางแผนว่าจะอาศัยอยู่ร่วมกับใครหลังเกษียณอายุเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะจะช่วยให้เกิดการเตรียมปรับตัวว่าควรคำนึงชีวิตอย่างไรหลังเกษียณอายุ	3.95	.886	สูง	3.82	1.010	สูง	3.92	.914	สูง
7.การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือเป็นสมาชิกของชมรม/สมาคมต่างๆ เป็นเรื่องสิ้นเปลืองและไม่จำเป็น	3.17	.975	ปานกลาง	3.05	.944	ปานกลาง	3.14	.968	ปานกลาง
9.การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง เช่น การออกกำลังกายเป็นประจำ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ช่วยให้สุขภาพแข็งแรงในวัยสูงอายุ	4.38	.717	สูง	4.56	.500	สูง	4.42	.679	สูง
10.หากมิได้เตรียมวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะใช้เวลาว่างที่เหลืออย่างไร หลังเกษียณอายุจะเหงาว่าเหว่ รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า	3.74	.864	สูง	3.65	.823	ปานกลาง	3.72	.855	สูง
11.การเตรียมใจให้พร้อมก่อนเกษียณอายุจะช่วยให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เมื่อถึงเวลาเกษียณอายุ	4.16	.696	สูง	3.87	.801	สูง	4.10	.728	สูง
12.เมื่ออายุมากขึ้นสภาพร่างกายย่อมเสื่อมไปตามธรรมชาติ จึงไม่จำเป็นต้องดูแลเอาใจใส่สุขภาพมากนัก	3.80	1.298	สูง	3.70	1.288	สูง	3.78	1.295	สูง

1.4 การสนับสนุนทางสังคม

ผลการศึกษาการสนับสนุนทางสังคมของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.6)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมอยู่ระหว่าง 2.20-4.60 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4397 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา มีการสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง ร้อยละ 26.67 และระดับต่ำ ร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมอยู่ระหว่าง 2.20-4.60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4372 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 70.67 รองลงมา มีการสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง ร้อยละ 25.09 และระดับต่ำ ร้อยละ 4.24 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมอยู่ระหว่าง 2.67-4.33 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4442 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 67.53 ที่เหลือมีการสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง ร้อยละ 32.47

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนเฉลี่ย การสนับสนุนทางสังคม	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การสนับสนุนทางสังคมต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	12	4.24	-	-	12	3.33
การสนับสนุนทางสังคมปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	200	70.67	52	67.53	252	70.00
การสนับสนุนทางสังคมสูง (3.67-5.00 คะแนน)	71	25.09	25	32.47	96	26.67
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	3.36		3.45		3.38	
S.D.	.4372		.4442		.4397	
Minimum	2.20		2.67		2.20	
Maximum	4.60		4.33		4.60	

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็นการสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ได้ผลสอดคล้องกันในทุกช่วงอายุคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณและช่วงอายุใกล้เกษียณได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ การสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.7)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวในระดับสูงที่สุด ($\bar{X}=4.29$) รองลงมาคือ มีการพูดคุยปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกในครอบครัวเป็นประจำ ($\bar{X}=4.16$) และสมาชิกในครอบครัวใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเสมอ ($\bar{X}=3.91$) ตามลำดับ ส่วนการได้รับข้อมูล/ความรู้ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมภายหลังเกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=2.48$)

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวในระดับสูงที่สุด ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาคือ มีการพูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกในครอบครัวเป็นประจำ ($\bar{X}=4.14$) และสมาชิกในครอบครัวใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเสมอ ($\bar{X}=3.93$) ตามลำดับ ส่วนการได้รับข้อมูล/ความรู้ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมภายหลังเกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=2.50$)

ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวในระดับสูงที่สุด ($\bar{X}=4.39$) รองลงมาคือ มีการพูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกในครอบครัวเป็นประจำ ($\bar{X}=4.21$) และการมีเพื่อนสนิทที่ไว้วางใจสามารถปรึกษาหารือได้ ($\bar{X}=3.96$) ตามลำดับ ส่วนการได้รับข้อมูล/ความรู้ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมภายหลังเกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=2.42$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุรายข้อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การสนับสนุนจากครอบครัว									
1.ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	4.26	.665	สูง	4.39	.746	สูง	4.29	.684	สูง
2.ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันเป็นประจำ	4.14	.782	สูง	4.21	.713	สูง	4.16	.767	สูง
3.ท่านและสมาชิกในครอบครัวมักมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน	3.39	.849	ปานกลาง	3.81	.889	สูง	3.48	.873	ปานกลาง
4.เมื่อท่านมีปัญหาด้านการเงิน สมาชิกในครอบครัวไม่สามารถให้ความช่วยเหลือท่านได้	3.30	1.081	ปานกลาง	3.60	.907	ปานกลาง	3.36	1.052	ปานกลาง
5.ท่านและสมาชิกในครอบครัวใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเสมอ	3.93	.812	สูง	3.84	.844	สูง	3.91	.818	สูง
การสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน									
6.ท่านและกลุ่มเพื่อนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	3.77	.778	สูง	3.77	.742	สูง	3.77	.769	สูง
7.ท่านและเพื่อนต่างคนต่างอยู่ ไม่ค่อยมีโอกาสนพบปะสังสรรค์กัน	3.13	.987	ปานกลาง	3.27	.837	ปานกลาง	3.16	.958	ปานกลาง
8.เพื่อนสนิทสามารถให้ความช่วยเหลือท่านในด้านการเงินได้เมื่อถึงคราวจำเป็น	3.41	.935	ปานกลาง	3.47	.736	ปานกลาง	3.42	.895	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านและกลุ่มเพื่อนใช้เวลาว่างในการ ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเสมอ	3.27	.781	ปานกลาง	3.58	.833	ปานกลาง	3.34	.802	ปานกลาง
2. ท่านไม่มีเพื่อนสนิทที่ไว้วางใจ สามารถปรับทุกข์ด้วยได้	3.40	1.098	ปานกลาง	3.96	.818	สูง	3.52	1.068	ปานกลาง
3. ท่านสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด 1. หน่วยงานต้นสังกัดของท่านมีการให้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเก็บออมเงิน	3.00	.995	ปานกลาง	2.96	.979	ปานกลาง	2.99	.990	ปานกลาง
2. หน่วยงานต้นสังกัดของท่าน สนับสนุนการทำกิจกรรมนันทนาการ และการพบปะสังสรรค์ทั้งภายในและ ภายนอกหน่วยงานเสมอ	2.89	.932	ปานกลาง	2.69	.847	ปานกลาง	2.85	.917	ปานกลาง
3. ท่านไม่เคยได้รับข้อมูล/ความรู้ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อ เกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัดเลย	2.55	.934	ปานกลาง	2.57	.924	ปานกลาง	2.56	.930	ปานกลาง
4. หน่วยงานต้นสังกัดของท่าน สนับสนุนให้บุคลากรมีสุขภาพแข็งแรง เช่น จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี	3.49	.991	ปานกลาง	3.29	1.134	ปานกลาง	3.44	1.025	ปานกลาง
5. ท่านไม่เคยได้รับข้อมูล/ความรู้ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมหลัง เกษียณอายุจากหน่วยงานต้นสังกัดเลย	2.50	.889	ปานกลาง	2.42	1.218	ปานกลาง	2.48	.967	ปานกลาง

1.5 ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

ผลการศึกษาปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของของครูโรงเรียนเอกชนสังกัด
เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.8)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่
ระหว่าง 1.00-4.17 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
0.6368 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อ
เกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มี
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.83 รองลงมา
เป็นกลุ่มที่มีปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับต่ำ ร้อยละ 44.44 และระดับสูง
ร้อยละ 4.72 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยปัญหา/อุปสรรคในการ
เตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 1.00-4.17 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน 0.6653 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ย
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงช่วงอายุ
ก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อม

เพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.77 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับต่ำ ร้อยละ 39.58 และระดับสูง ร้อยละ 5.65 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 1.67-3.75 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4843 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับต่ำ เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 62.34 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับปานกลาง ร้อยละ 36.36 และระดับสูง ร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาและอุปสรรคต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	112	39.58	48	62.34	160	44.44
ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	155	54.77	28	36.36	183	50.83
ปัญหาและอุปสรรคสูง (3.67-5.00 คะแนน)	16	5.65	1	1.30	17	4.72
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	2.55		2.33		2.50	
S.D.	.6653		.4843		.6368	
Minimum	1.00		1.67		1.00	
Maximum	4.17		3.75		4.17	

เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.9)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุสูงสุดที่สุด คือ การขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ($\bar{X}=3.19$) รองลงมาคือ การมีหนี้สิน ($\bar{X}=2.71$) และการไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ($\bar{X}=2.69$) ตามลำดับ ส่วนปัญหา/อุปสรรคด้านการการทะเลาะเบาะแว้งใน ครอบครัวมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=1.82$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีความเห็นว่าปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุสูงสุดที่สุดคือ การขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ($\bar{X}=3.13$) รองลงมาคือ การมีหนี้สิน ($\bar{X}=2.83$) และการมีเงินออมไม่เพียงพอ ($\bar{X}=2.82$) ตามลำดับ ส่วนปัญหา/อุปสรรคด้านการการทะเลาะเบาะแว้งใน ครอบครัวมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=1.92$)

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีความเห็นว่าปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุสูงสุดที่สุดคือ การขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงาน

ภาครัฐ ($\bar{X}=3.43$) รองลงมาคือ การไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ($\bar{X}=2.83$) และการมีความวิตกกังวลหรือความเครียด ($\bar{X}=2.44$) ตามลำดับ ส่วนปัญหา/อุปสรรคด้านการการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=1.44$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายชื่อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.การขาดการสนับสนุน/ ช่วยเหลือจากครอบครัว	2.35	.942	ปานกลาง	2.27	.883	ต่ำ	2.33	.929	ต่ำ
2.การทะเลาะเบาะแว้งใน ครอบครัว	1.92	.936	ต่ำ	1.44	.639	ต่ำ	1.82	.902	ต่ำ
3.การมีภาระเลี้ยงดูผู้อื่น	2.32	.989	ต่ำ	1.97	.973	ต่ำ	2.25	.994	ต่ำ
4.การทำงานจนไม่มีเวลาคิด เรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อ เกษียณอายุ	2.69	1.026	ปานกลาง	1.95	.809	ต่ำ	2.53	1.028	ปานกลาง
5.การไม่มีที่พักอาศัยเป็นของ ตนเอง	2.03	1.043	ต่ำ	1.58	.879	ต่ำ	1.94	1.025	ต่ำ
6.การมีเงินออมไม่เพียงพอ	2.82	1.254	ปานกลาง	2.13	1.018	ต่ำ	2.68	1.239	ปานกลาง
7.การมีหนี้สิน	2.83	1.217	ปานกลาง	2.25	.948	ต่ำ	2.71	1.188	ปานกลาง
8.การมีสุขภาพร่างกายไม่ แข็งแรง	2.32	.959	ต่ำ	2.21	.732	ต่ำ	2.29	.915	ต่ำ
9.การมีความวิตกกังวลหรือ ความเครียด	2.39	.898	ปานกลาง	2.44	.939	ปานกลาง	2.40	.906	ปานกลาง
10.การไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	2.65	.931	ปานกลาง	2.83	.865	ปานกลาง	2.69	.919	ปานกลาง
11.การขาดการสนับสนุนจาก หน่วยงานต้นสังกัด	3.13	1.116	ปานกลาง	3.43	1.152	ปานกลาง	3.19	1.129	ปานกลาง
12.การขาดการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐ	3.13	1.197	ปานกลาง	3.43	1.186	ปานกลาง	3.19	1.199	ปานกลาง

1. 6 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.10)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 2.13-5.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.551 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.44 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับสูง ร้อยละ 43.61 และระดับต่ำ ร้อยละ 1.94 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 2.13-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.545 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 58.66 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับสูง ร้อยละ 38.87 และระดับต่ำ ร้อยละ 2.47 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ระหว่าง 2.87-4.77 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.517 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 61.04 ที่เหลือร้อยละ 38.96 มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนการเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	7	2.47	-	-	7	1.94
การเตรียมความพร้อมปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	166	58.66	30	38.96	196	54.44
การเตรียมความพร้อมสูง (3.67-5.00 คะแนน)	110	38.87	47	61.04	157	43.61
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	3.52		3.80		3.58	
S.D.	.545		.517		.551	
Minimum	2.13		2.87		2.13	
Maximum	5.00		4.77		5.00	

เมื่อพิจารณาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้าน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.11)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.68) รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{X}$ = 3.67) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}$ = 3.56) ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}$ = 3.53) และด้านการใช้เวลา (3.45) ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.59) รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ($\bar{X}$ = 3.58) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}$ = 3.55) ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}$ = 3.48) และด้านการใช้เวลา (3.39) ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ พบว่า มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ สูงสุด ($\bar{X}=4.03$) รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{X}=3.96$) ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=3.73$) ด้านการใช้เวลา ($\bar{X}=3.67$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.60$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้าน จำแนกตามช่วงอายุ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านเศรษฐกิจ	3.53	.729	ปานกลาง	3.60	.772	ปานกลาง	3.56	.738	ปานกลาง
ด้านที่อยู่อาศัย	3.48	.642	ปานกลาง	3.73	.573	สูง	3.53	.636	ปานกลาง
ด้านสุขภาพร่างกาย	3.59	.623	ปานกลาง	3.96	.686	สูง	3.67	.654	สูง
ด้านจิตใจ	3.58	.688	ปานกลาง	4.03	.585	สูง	3.68	.691	สูง
ด้านการใช้เวลา	3.39	.764	ปานกลาง	3.67	.649	สูง	3.45	.749	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.6.1 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.12)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ระหว่าง 1.00-5.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.738 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 55.28 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับปานกลาง ร้อยละ 38.06 และระดับต่ำ ร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ระหว่าง 1.67-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.729 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับปานกลาง ร้อยละ 39.58 และระดับต่ำ ร้อยละ 7.42 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ระหว่าง 1.00-4.83 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.772 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ

63.64 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุระดับปานกลาง ร้อยละ 32.47 และระดับต่ำ ร้อยละ 3.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจของ
กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนการเตรียมความพร้อม ด้านเศรษฐกิจ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	21	7.42	3	3.90	24	6.67
การเตรียมความพร้อมปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	112	39.58	25	32.47	137	38.06
การเตรียมความพร้อมสูง (3.67-5.00 คะแนน)	150	53.00	49	63.64	199	55.28
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	3.55		3.60		3.56	
S.D.	.729		.772		.738	
Minimum	1.67		1.00		1.00	
Maximum	5.00		4.83		5.00	

เมื่อพิจารณาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.13)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจสูงที่สุด คือ การศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน ($\bar{X}=3.89$) รองลงมาคือ การเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการการปลดปล่อยหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุ ($\bar{X}=3.80$) และการเตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ ($\bar{X}=3.75$) ตามลำดับ ส่วนการเตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.08$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจสูงที่สุดคือ การศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน ($\bar{X}=3.89$) รองลงมาคือ การเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการการปลดปล่อยหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุ ($\bar{X}=3.84$) และการเตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ อาทิ ฝากธนาคาร ซื้อบ้านหรือที่ดิน ($\bar{X}=3.71$) ตามลำดับ ส่วนการเตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.06$)

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจสูงที่สุดคือ การศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน ($\bar{X}=3.91$) รองลงมาคือ การเตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ ($\bar{X}=3.90$) และการเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณรายรับ-รายจ่ายภายหลังเกษียณไว้ล่วงหน้า ($\bar{X}=3.88$) ตามลำดับ ส่วนการเตรียมหาความรู้เรื่องการลงทุนในธุรกิจต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้ เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุนในพันธบัตร รัฐบาล ความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำรอง เป็นต้นมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.12$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายชื่อ

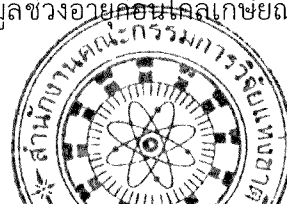
ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.ศึกษาวิธีการจัดสรรเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างไม่เดือดร้อน	3.89	.908	สูง	3.91	1.015	สูง	3.89	.930	สูง
2.เตรียมศึกษากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก อสังหาริมทรัพย์	3.06	1.069	ปานกลาง	3.13	1.080	ปานกลาง	3.08	1.070	ปานกลาง
3.เตรียมหาความรู้เรื่องการลงทุนในธุรกิจต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้ เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล ความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำรอง เป็นต้น	3.11	1.129	ปานกลาง	3.12	1.224	ปานกลาง	3.11	1.149	ปานกลาง
4.เตรียมสะสมทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ อาทิ ฝากธนาคาร ซื้อบ้านหรือที่ดิน	3.71	.982	สูง	3.90	1.083	สูง	3.75	1.006	สูง
5.เตรียม/วางแผนเกี่ยวกับการปลดปล่อยหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณอายุ	3.84	.996	สูง	3.65	1.133	ปานกลาง	3.80	1.028	สูง
6.เตรียม/วางแผนเกี่ยวกับงบประมาณรายรับ-รายจ่ายภายหลังเกษียณไว้ล่วงหน้า	3.69	.865	สูง	3.88	.888	สูง	3.73	.873	สูง

1.6.2 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.14)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยอยู่ระหว่าง 1.67-5.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.636 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 50.56 รองลงมาได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.72 และระดับต่ำ ร้อยละ 4.72 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยอยู่ระหว่าง 1.67-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.642 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็น

กลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.06 รองลงมา มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยในระดับสูง ร้อยละ 45.94 และระดับต่ำ ร้อยละ 6.01 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยอยู่ระหว่าง 2.50-4.83 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.573 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 67.53 ที่เหลือร้อยละ 32.47 มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนการเตรียมความพร้อม ด้านที่อยู่อาศัย	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	17	6.01	-	-	17	4.72
การเตรียมความพร้อมปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	136	48.06	25	32.47	161	44.72
การเตรียมความพร้อมสูง (3.67-5.00 คะแนน)	130	45.94	52	67.53	182	50.56
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	3.48		3.73		3.53	
S.D.	.642		.573		.636	
Minimum	1.67		2.50		1.67	
Maximum	5.00		4.83		5.00	

เมื่อพิจารณาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.15)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยสูงสุด คือ การเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัยหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.08$) รองลงมา คือ การเตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ เช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง วัสดุปูพื้นไม่ลื่น ($\bar{X}=3.73$) และการเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัว ($\bar{X}=3.66$) ตามลำดับ ส่วนการเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ บ้านพักคนชราของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ค่าใช้จ่าย การให้บริการมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=2.62$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยสูงสุดคือ เตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัยหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.05$) รองลงมา คือ การเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัว ($\bar{X}=3.66$) และการเตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ ($\bar{X}=3.65$) ตามลำดับ

ส่วนการเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ บ้านพักคนชราของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=2.58$)

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ด้านที่อยู่อาศัยสูงที่สุดคือ การเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัยหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.17$) รองลงมาคือ การเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับบุคคลที่จะพักอาศัยด้วยภายหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.05$) และการเตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.04$) ตามลำดับ ส่วนการเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ บ้านพักคนชราของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=2.78$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ด้านที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายชื่อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ท่านเตรียม/วางแผนมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อพักอาศัยหลังเกษียณอายุ	4.05	.896	สูง	4.17	.849	สูง	4.08	.886	สูง
2.ท่านเตรียม/วางแผนจัดสภาพภายในบ้านให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ เช่น ห้องนอนอยู่ชั้นล่าง วัสดุปูพื้นไม้ลิ้น	3.65	1.018	ปานกลาง	4.04	.818	สูง	3.73	.991	สูง
3.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของชุมชนที่จะพักอาศัยหลังเกษียณอายุ	3.51	1.001	ปานกลาง	3.70	.875	สูง	3.55	.978	ปานกลาง
4.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ บ้านพักคนชราของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ค่าใช้จ่าย การให้บริการ	2.58	1.013	ปานกลาง	2.78	1.143	ปานกลาง	2.62	1.043	ปานกลาง
5.ท่านเตรียม/วางแผนเกี่ยวกับบุคคลที่จะพักอาศัยด้วยภายหลังเกษียณอายุ	3.41	1.076	ปานกลาง	4.05	.705	สูง	3.54	1.041	ปานกลาง
6.ท่านเตรียม/วางแผนในการปฏิบัติตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกับครอบครัว	3.66	.887	ปานกลาง	3.66	1.119	ปานกลาง	3.66	.940	ปานกลาง

1.6.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.16)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ระหว่าง 2.00-5.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.654 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 52.78 รองลงมาได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับปานกลาง ร้อยละ 46.11 และระดับต่ำ ร้อยละ 1.11 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ระหว่าง 2.00-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.623 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.82 รองลงมาได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายระดับสูง ร้อยละ 48.76 และระดับต่ำ ร้อยละ 1.41 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ระหว่าง 2.67-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.686 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 67.53 ที่เหลือร้อยละ 32.47 มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	4	1.41	-	-	4	1.11
การเตรียมความพร้อมปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	141	49.82	25	32.47	166	46.11
การเตรียมความพร้อมสูง (3.67-5.00 คะแนน)	138	48.76	52	67.53	190	52.78
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	3.59		3.96		3.67	
S.D.	.623		.686		.654	
Minimum	2.00		2.67		2.00	
Maximum	5.00		5.00		5.00	

เมื่อพิจารณาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.17)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูงสุดคือ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ และเหมาะสมกับวัย ($\bar{X}=3.79$) รองลงมาคือ หากมีปัญหาสุขภาพจะบริหารจัดการแก้ไขทันที เช่น ไปพบแพทย์ เป็นต้น ($\bar{X}=3.77$) และการนอนหลับเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน ($\bar{X}=3.74$) ตามลำดับ ส่วนการออกกำลังกายสม่ำเสมอมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.41$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูงสุดคือ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ และเหมาะสมกับวัย ($\bar{X}=3.71$) รองลงมาคือ หากมีปัญหาสุขภาพจะบริหารจัดการแก้ไขทันที ($\bar{X}=3.68$) และการนอนหลับเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน ($\bar{X}=3.64$) ตามลำดับ ส่วนการออกกำลังกายสม่ำเสมอมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.34$)

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูงสุดคือ หากมีปัญหาสุขภาพจะบริหารจัดการแก้ไขทันที ($\bar{X}=4.09$) รองลงมาคือ การนอนหลับเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน ($\bar{X}=4.08$) และเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ และเหมาะสมกับวัย ($\bar{X}=4.06$) ตามลำดับ ส่วนการออกกำลังกายสม่ำเสมอมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.64$)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายข้อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.เตรียมศึกษาหาความรู้เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยสูงอายุ เช่น อ่านเอกสาร/บทความเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้องและการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ	3.57	.894	ปานกลาง	3.96	.751	สูง	3.65	.879	ปานกลาง
2.เข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี	3.60	.915	ปานกลาง	3.92	1.048	สูง	3.67	.952	สูง
3.ออกกำลังกายสม่ำเสมอ	3.34	.854	ปานกลาง	3.64	.759	ปานกลาง	3.41	.842	ปานกลาง
4.เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ และเหมาะสมกับวัย	3.71	.781	สูง	4.06	.833	สูง	3.79	.804	สูง
5.นอนหลับเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละคืน	3.64	.746	ปานกลาง	4.08	.739	สูง	3.74	.765	สูง
6.หากมีปัญหาสุขภาพท่านจะบริหารจัดการแก้ไขทันที เช่น ไปพบแพทย์ เป็นต้น	3.68	.753	สูง	4.09	1.102	สูง	3.77	.855	สูง

1.6.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.18)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ระหว่าง 1.67-5.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.691 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 55.28 รองลงมา มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.00 และระดับต่ำ ร้อยละ 4.72 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ระหว่าง 1.67-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.688 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 49.82 รองลงมา มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.17 และระดับต่ำ ร้อยละ 6.01 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ระหว่าง 3.00-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.585 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 75.32 ที่เหลือร้อยละ 24.68 มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจในปานกลาง

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนการเตรียมความพร้อม ด้านจิตใจ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	17	6.01	-	-	17	4.72
การเตรียมความพร้อมปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	125	44.17	19	24.68	144	40.00
การเตรียมความพร้อมสูง (3.67-5.00 คะแนน)	141	49.82	58	75.32	199	55.28
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	3.58		4.03		3.68	
S.D.	.688		.585		.691	
Minimum	1.67		3.00		1.67	
Maximum	5.00		5.00		5.00	

เมื่อพิจารณาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.19)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูงที่สุดคือ การฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตที่สงบ เช่น การนั่งสมาธิ ทำบุญ บริจาคทาน ($\bar{X}=3.78$) รองลงมาคือ มีการเตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคม รวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง ($\bar{X}=3.72$) และการเตรียมศึกษาระยะ หรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=3.71$) ตามลำดับ ส่วนการเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิตมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.53$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูงที่สุดคือ การฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตที่สงบ ($\bar{X}=3.70$) รองลงมาคือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ มีการเตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคม รวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง และการเตรียมศึกษาระยะ หรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=3.61$) ส่วนการเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิตมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.46$)

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูงที่สุดคือ การพูดคุยกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเพื่อเตรียมใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.17$) รองลงมาคือ การเตรียมศึกษาระยะ หรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ ($\bar{X}=4.10$) และการเตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคม รวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง ($\bar{X}=4.09$) ตามลำดับ ส่วนการเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิตมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.82$)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ
ด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายข้อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้สูงอายุ เพื่อเตรียมใจให้พร้อมที่จะเผชิญเมื่อเกษียณอายุ	3.59	.880	ปานกลาง	3.92	.807	สูง	3.66	.875	ปานกลาง
2.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต	3.46	.896	ปานกลาง	3.82	.869	สูง	3.53	.901	ปานกลาง
3.ท่านเตรียมศึกษาระยะ หรือคำสอนทางศาสนาเพื่อฝึกจิตใจให้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงหลังเกษียณอายุ	3.61	.985	ปานกลาง	4.10	.867	สูง	3.71	.981	สูง
4.ท่านได้เตรียมใจไว้แล้วว่าหลังจากเกษียณอายุบทบาทหน้าที่ในสังคม รวมทั้งการยอมรับนับถือจากผู้อื่นจะลดลง	3.61	.897	ปานกลาง	4.09	.798	สูง	3.72	.897	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
5.ท่านฝึกจิตใจเพื่อให้มีจิตที่สงบ เช่น การนั่งสมาธิ ทำบุญ บริจาคทาน	3.70	.802	สูง	4.06	.732	สูง	3.78	.801	สูง
6.ท่านพูดคุยกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเพื่อเตรียมใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ	3.52	.860	ปานกลาง	4.17	.657	สูง	3.66	.862	ปานกลาง

1.6.5 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา

ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาครูโรงเรียนเอกชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.20)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอยู่ระหว่าง 1.00-5.00 คะแนน จากช่วงคะแนนเต็ม 1-5 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.749 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 46.11 รองลงมามีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.72 และระดับต่ำ ร้อยละ 9.17 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอยู่ระหว่าง 1.00-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.764 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.94 รองลงมามีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับสูง ร้อยละ 43.11 และระดับต่ำ ร้อยละ 10.95 ตามลำดับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ มีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอยู่ระหว่าง 2.17-5.00 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.649 แสดงให้เห็นในภาพรวมว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งผู้ให้ข้อมูลที่อายุมากออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ของแบบวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมามีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.26 และระดับต่ำ ร้อยละ 2.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ
ด้านการใช้เวลาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

ระดับคะแนนการเตรียมความพร้อม ด้านการใช้เวลา	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ		ช่วงใกล้เกษียณ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมต่ำ (1.00-2.33 คะแนน)	31	10.95	2	2.60	33	9.17
การเตรียมความพร้อมปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน)	130	45.94	31	40.26	161	44.72
การเตรียมความพร้อมสูง (3.67-5.00 คะแนน)	122	43.11	44	57.14	166	46.11
รวม	283	100.00	77	100.00	360	100.00
$\bar{X}$	3.39		3.67		3.45	
S.D.	.764		.649		.749	
Minimum	1.00		2.17		1.00	
Maximum	5.00		5.00		5.00	

เมื่อพิจารณาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาเป็นรายข้อ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.21)

ในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูงที่สุด คือ การวางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.69$) รองลงมา คือ การเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ ($\bar{X}=3.66$) และการเตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจจะเข้าร่วม ($\bar{X}=3.43$) ตามลำดับ ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ก่อนเกษียณอายุ เพื่อสร้างความเคยชินซึ่งจะกลายเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.27$)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูงที่สุดคือ การวางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.61$) รองลงมาคือ การเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ ($\bar{X}=3.57$) และการเตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจจะเข้าร่วม ($\bar{X}=3.38$) ตามลำดับ ส่วนปัจจุบันมีงานอดิเรกทำอยู่แล้ว และคาดว่าจะทำต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้วมีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.18$)

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณมีคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูงที่สุดคือ การเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ ($\bar{X}=4.03$) รองลงมาคือ การวางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.95$) และปัจจุบันมีงานอดิเรกทำอยู่แล้ว และคาดว่าจะทำต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้ว ($\bar{X}=3.68$) ตามลำดับ ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ก่อนเกษียณอายุ เพื่อสร้างความเคยชินซึ่งจะกลายเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณ และการวางแผนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคมเมื่อเกษียณอายุ มีระดับต่ำที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}=3.39$)

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ
ด้านการใช้เวลาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุรายข้อ

ข้อความ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)			ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)			รวม (n=360)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ท่านได้วางแผนการใช้เวลาว่างหลังเกษียณอายุที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและเศรษฐกิจของท่าน	3.61	.823	ปานกลาง	3.95	.742	สูง	3.69	.817	สูง
2.ท่านเตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานอดิเรกที่ตรงกับความสนใจของตนเองและเหมาะสมกับวัยสูงอายุ	3.57	.811	ปานกลาง	4.03	.827	สูง	3.66	.835	ปานกลาง
3.ปัจจุบันท่านมีงานอดิเรกทำอยู่แล้ว และคาดว่าจะทำต่อไปแม้จะเกษียณอายุแล้ว	3.18	1.064	ปานกลาง	3.68	1.019	สูง	3.28	1.073	ปานกลาง
4.ท่านเตรียมหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจจะเข้าร่วม	3.38	.939	ปานกลาง	3.61	.934	ปานกลาง	3.43	.942	ปานกลาง
5.ท่านได้วางแผนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคมเมื่อเกษียณอายุ	3.35	.919	ปานกลาง	3.39	1.002	ปานกลาง	3.36	.936	ปานกลาง
6.ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ก่อนเกษียณอายุ เพื่อสร้างความเคยชิน ซึ่งจะกลายเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณ	3.23	.928	ปานกลาง	3.39	.905	ปานกลาง	3.27	.924	ปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจและสังคม กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจและสังคมกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ โดยการใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ และใช้ F-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไปกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการศึกษาเป็นดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าช่วงอายุ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ กับช่วงอายุใกล้เกษียณที่แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติ t-test ได้ผลดังนี้

ช่วงอายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.000$) โดยผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในช่วงอายุใกล้เกษียณมีการเตรียมความพร้อม

เพื่อเกษียณอายุมากกว่าผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในช่วงอายุใกล้เกษียณมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมากกว่าผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณในทุกด้าน แต่พบว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจไม่แตกต่าง (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ(n=283)		ช่วงใกล้เกษียณ(n=77)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การเตรียมความพร้อมในภาพรวม	3.52	0.545	3.80	0.517	-4.052*	.000
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ	3.55	0.729	3.60	0.772	-.498	.618
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย	3.48	0.642	3.73	0.573	-3.197*	.002
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย	3.59	0.623	3.96	0.686	-4.488*	.000
การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ	3.58	0.688	4.03	0.585	-5.188*	.000
การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา	3.39	0.764	3.67	0.649	-3.006*	.003

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจและสังคม ในแต่ละช่วงอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส และภาวะสุขภาพ และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ และความเพียงพอของรายได้กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ เป็นดังนี้

2.2.1 เพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าเพศที่แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติ t-test ได้ผลดังนี้

ในภาพรวม พบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.456$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เพศต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า เพศที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.026$) โดยเพศหญิงมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมากกว่าเพศชาย (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมจำแนกตามเพศ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	เพศชาย (n=55)		เพศหญิง (n=305)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การเตรียมความพร้อมในภาพรวม	3.53	0.542	3.59	0.553	-.746	.456
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ	3.55	0.721	3.56	0.742	-.080	.936
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย	3.47	0.710	3.54	0.623	-.722	.470
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย	3.51	0.539	3.70	0.669	-2.270*	.026
การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ	3.57	0.651	3.70	0.697	-1.216	.225
การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา	3.52	0.673	3.43	0.762	.826	.409

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ พบว่า เพศที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.324$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เพศต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า เพศที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.030$) โดยเพศชายมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมากกว่าเพศหญิง (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ จำแนกตามเพศ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	เพศชาย (n=41)		เพศหญิง (n=242)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การเตรียมความพร้อมในภาพรวม	3.59	0.575	3.50	0.540	.988	.324
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ	3.63	0.741	3.54	0.728	.738	.461
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย	3.49	0.756	3.47	0.623	.189	.850
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ	3.64	0.515	3.58	0.640	.509	.611
การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ	3.59	0.731	3.58	0.682	.120	.904
การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา	3.63	0.718	3.35	0.765	2.188*	.030

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ พบว่า เพศที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.000$) โดยผู้ให้ข้อมูลเพศหญิงมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมมากกว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชาย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า เพศที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้ข้อมูลเพศหญิงมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมากกว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชายในทุกด้าน แต่พบว่า เพศที่ต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า เพศที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจไม่แตกต่าง (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงกันตามเพศ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	เพศชาย (n=14)		เพศหญิง (n=63)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การเตรียมความพร้อมในภาพรวม	3.32	0.380	3.90	0.485	-4.180*	.000
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ	3.33	0.634	3.66	0.792	-1.424	.159
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย	3.42	0.575	3.80	0.553	-2.356*	.021
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ	3.15	0.443	4.14	0.594	-5.898*	.000
การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ	3.51	0.336	4.14	0.567	-5.492*	.000
การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา	3.23	0.406	3.77	0.654	-2.983*	.004

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 สถานภาพสมรส

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าสถานภาพสมรส ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ โสด สมรส และหม้าย/หย่า/แยก ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอายุจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Oneway Analysis of Valiance) ได้ผลดังนี้

ในภาพรวม พบว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.002) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.26) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.26 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง
ในภาพรวมจำแนกตามสถานภาพสมรส

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.885	1.942	6.598*	.002
	ภายในกลุ่ม	357	105.095	.294		
	รวม	359	108.980			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.617	3.309	6.259*	.002
	ภายในกลุ่ม	357	188.722	.529		
	รวม	359	195.340			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.188	.594	1.471	.231
	ภายในกลุ่ม	357	144.195	.404		
	รวม	359	145.383			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	11.563	5.782	14.546*	.000
	ภายในกลุ่ม	357	141.894	.397		
	รวม	359	153.457			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.786	2.893	6.235*	.002
	ภายในกลุ่ม	357	165.664	.464		
	รวม	359	171.451			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	6.547	3.273	5.997*	.003
	ภายในกลุ่ม	357	194.873	.546		
	รวม	359	201.419			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพสมรส และกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{x}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.453	3.639	3.747
โสด	3.453	-	-0.19*	-0.29*
สมรส	3.639		-	-0.11
หม้าย/หย่า/แยก	3.747			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพสมรส และแต่มากกว่ากลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{x}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.452	3.686	3.319
โสด	3.452	-	-.2341*	.1335
สมรส	3.686		-	.3676*
หม้าย/หย่า/แยก	3.32			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพสมรส และกลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก และกลุ่มสถานภาพสมรสมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{x}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.500	3.712	4.123
โสด	3.500	-	-.2121*	-.6232*
สมรส	3.712		-	-.4111*
หม้าย/หย่า/แยก	4.123			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.549	3.717	3.979
โสด	3.549	-	-.1678	-.4304*
สมรส	3.717		-	-.2626
หม้าย/หย่า/แยก	3.979			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้น้อยกว่ากลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.304	3.500	3.747
โสด	3.304	-	-.1963	-.4434*
สมรส	3.500		-	-.2471
หม้าย/หย่า/แยก	3.747			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ พบว่า สถานภาพสมรสที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F\text{-prob}=0.025$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า สถานภาพสมรสที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจ และด้านสุขภาพร่างกายที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.32) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.32 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ
ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ จำแนกตามสถานภาพสมรส

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.184	1.092	3.742*	.025
	ภายในกลุ่ม	280	81.711	.292		
	รวม	282	83.895			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.495	3.247	6.341*	.002
	ภายในกลุ่ม	280	143.399	.512		
	รวม	282	149.894			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.659	.330	.798	.451
	ภายในกลุ่ม	280	115.731	.413		
	รวม	282	116.391			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	3.282	1.641	4.325*	.014
	ภายในกลุ่ม	280	106.248	.379		
	รวม	282	109.530			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.024	.512	1.083	.340
	ภายในกลุ่ม	280	132.455	.473		
	รวม	282	133.479			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.087	1.543	2.679	.070
	ภายในกลุ่ม	280	161.334	.576		
	รวม	282	164.420			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพสมรส (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.427	3.606	3.468
โสด	3.427	-	-.1791*	-.0407
สมรส	3.606		-	.1384
หม้าย/หย่า/แยก	3.468			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพสมรส และกลุ่มสถานภาพสมรสมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจมากกว่ากลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.34)

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.435	3.696	3.201
โสด	3.435	-	-.2612*	.2339
สมรส	3.696		-	.4951*
หม้าย/หย่า/แยก	3.201			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสดมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพสมรส (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.475	3.693	3.667
โสด	3.475	-	-.2184*	-.1921
สมรส	3.693		-	.0262
หม้าย/หย่า/แยก	3.667			-

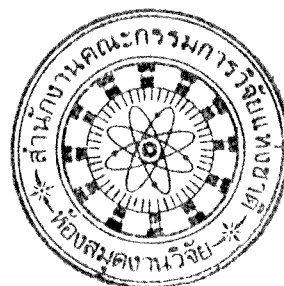
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียง พบว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.271) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านสุขภาพร่างกาย และด้านการใช้เวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.36) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.36 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงจำแนกตามสถานภาพสมรส

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.704	.352	1.329	.271
	ภายในกลุ่ม	74	19.600	.265		
	รวม	76	20.305			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.974	.487	.813	.448
	ภายในกลุ่ม	74	44.336	.599		
	รวม	76	45.310			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.064	.032	.095	.909
	ภายในกลุ่ม	74	24.894	.336		
	รวม	76	24.958			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	6.987	3.494	8.988*	.000
	ภายในกลุ่ม	74	28.765	.389		
	รวม	76	35.752			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.788	.394	1.158	.320
	ภายในกลุ่ม	74	25.193	.340		
	รวม	76	25.981			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.343	1.672	4.311*	.017
	ภายในกลุ่ม	74	28.695	.388		
	รวม	76	32.039			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพโสด และกลุ่มสถานภาพสมรส มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.37)

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{x}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.834	3.769	4.466
โสด	3.834	-	.0646	-.6320*
สมรส	3.769		-	-.6966*
หม้าย/หย่า/แยก	4.466			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มสถานภาพสมรสมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้นเวลาน้อยกว่ากลุ่มสถานภาพหม้าย/หย่า/แยก (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.38)

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

สถานภาพสมรส	$\bar{x}$	โสด	สมรส	หม้าย/หย่า/แยก
		3.667	3.528	4.016
โสด	3.667	-	.1391	-.3490
สมรส	3.528		-	-.4881*
หม้าย/หย่า/แยก	4.016			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 ภาวะสุขภาพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าภาวะสุขภาพซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ แข็งแรงดี เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย และไม่แข็งแรงเจ็บป่วยบ่อย ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอายุจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติ F-test (Oneway Analysis of Valiance) ได้ผลดังนี้

ในภาพรวม พบว่า ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.738) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีภาวะสุขภาพแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดง

ว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีภาวะสุขภาพแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.39)

ตารางที่ 4.39 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง
ในภาพรวมจำแนกตามภาวะสุขภาพ

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.185	.093	.304	.738
	ภายในกลุ่ม	357	108.795	.305		
	รวม	359	108.980			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.079	.040	.072	.930
	ภายในกลุ่ม	357	195.261	.547		
	รวม	359	195.340			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.014	.007	.017	.983
	ภายในกลุ่ม	357	145.369	.407		
	รวม	359	145.383			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	.985	.492	1.153	.317
	ภายในกลุ่ม	357	152.473	.427		
	รวม	359	153.457			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.615	.308	.643	.526
	ภายในกลุ่ม	357	170.835	.479		
	รวม	359	171.451			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.931	.965	1.728	.179
	ภายในกลุ่ม	357	199.489	.559		
	รวม	359	201.419			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ พบว่า ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F\text{-prob}=.402$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีภาวะสุขภาพแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีภาวะสุขภาพแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.40)

ตารางที่ 4.40 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ จำแนกตามภาวะสุขภาพ

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.544	.272	.914	.402
	ภายในกลุ่ม	280	83.351	.298		
	รวม	282	83.895			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.700	.350	.657	.519
	ภายในกลุ่ม	280	149.194	.533		
	รวม	282	149.894			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.181	.591	1.435	.240
	ภายในกลุ่ม	280	115.210	.411		
	รวม	282	116.391			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	.408	.204	.523	.593
	ภายในกลุ่ม	280	109.122	.390		
	รวม	282	109.530			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.132	.066	.139	.870
	ภายในกลุ่ม	280	133.347	.476		
	รวม	282	133.479			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.065	1.033	1.781	.170
	ภายในกลุ่ม	280	162.355	.580		
	รวม	282	164.420			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ พบว่า ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.026) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีภาวะสุขภาพแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านการใช้เวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.41) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.41 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง
ช่วงอายุใกล้เกษียณจำแนกตามภาวะสุขภาพ

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.902	.951	3.824*	.026
	ภายในกลุ่ม	74	18.403	.249		
	รวม	76	20.305			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.133	1.566	2.748	.071
	ภายในกลุ่ม	74	42.178	.570		
	รวม	76	45.310			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.867	.433	1.331	.270
	ภายในกลุ่ม	74	24.091	.326		
	รวม	76	24.958			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	2.655	1.328	2.969	.058
	ภายในกลุ่ม	74	33.097	.447		
	รวม	76	35.752			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.515	.758	2.291	.108
	ภายในกลุ่ม	74	24.466			
	รวม	76	25.981			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	4.808	2.404	6.533*	.002
	ภายในกลุ่ม	74	27.231	.368		
	รวม	76	32.039			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามภาวะสุขภาพของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่ภาวะสุขภาพเจ็บป่วยบ้างเล็กน้อยมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมมากกว่ากลุ่มภาวะสุขภาพไม่แข็งแรงเจ็บป่วยบ่อย (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.42)

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวม
จำแนกตามภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{X}$	แข็งแรงดี	เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย	ไม่แข็งแรง เจ็บป่วยบ่อย
		3.771	3.857	2.870
แข็งแรงดี	3.771	-	-.0864	.9007
เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย	3.857	-	-	.9871*
ไม่แข็งแรงเจ็บป่วยบ่อย	2.870			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาจำแนกตามภาวะสุขภาพของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่ภาวะสุขภาพแข็งแรงดี และกลุ่มที่ภาวะสุขภาพเจ็บป่วยบ้างเล็กน้อยมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมมากกว่ากลุ่มภาวะสุขภาพไม่แข็งแรงเจ็บป่วยบ่อย (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.43)

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา
จำแนกตามภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{X}$	แข็งแรงดี	เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย	ไม่แข็งแรง เจ็บป่วยบ่อย
		3.771	3.674	2.170
แข็งแรงดี	3.771	-	.0976	1.6013*
เจ็บป่วยบ้างเล็กน้อย	3.674	-	-	1.5038*
ไม่แข็งแรงเจ็บป่วยบ่อย	2.170			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4 ระดับการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าระดับการศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และปริญญาโท ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอายุจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Oneway Analysis of Valiance) ในการวิเคราะห์ภาพรวม และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เคียง และใช้สถิติ t-test ในการวิเคราะห์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียง เนื่องจากมีระดับการศึกษาเพียง 2 กลุ่ม คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี ได้ผลดังนี้

ในภาพรวม พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.136) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจ และด้านสุขภาพร่างกาย ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.44) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.44 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง
ในภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษา

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.209	.605	2.003	.136
	ภายในกลุ่ม	357	107.771	.302		
	รวม	359	108.980			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.313	2.157	4.031*	.019
	ภายในกลุ่ม	357	191.026	.535		
	รวม	359	195.340			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.768	.384	.948	.388
	ภายในกลุ่ม	357	144.615	.405		
	รวม	359	145.383			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	4.949	2.474	5.948*	.003
	ภายในกลุ่ม	357	148.509	.416		
	รวม	359	153.457			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.999	.499	1.046	.352
	ภายในกลุ่ม	357	170.452	.477		
	รวม	359	171.451			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.411	.705	1.259	.285
	ภายในกลุ่ม	357	200.008	.560		
	รวม	359	201.419			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.45)

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{x}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		3.666	3.528	4.031
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.666	-	.1377	-.3646
ปริญญาตรี	3.528		-	-.5023*
ปริญญาโท	4.031			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.46)

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{x}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		3.335	3.670	4.069
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.335	-	-.3345	-.7338*
ปริญญาตรี	3.670		-	-.3993*
ปริญญาโท	4.069			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F\text{-prob}=.044$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจด้านสุขภาพร่างกาย และด้านจิตใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.47) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.47 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ จำแนกตามระดับการศึกษา

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.856	.928	3.167*	.044
	ภายในกลุ่ม	280	82.040	.293		
	รวม	282	83.895			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.330	2.165	4.164*	.017
	ภายในกลุ่ม	280	145.565	.520		
	รวม	282	149.894			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.137	.569	1.382	.253
	ภายในกลุ่ม	280	115.254	.412		
	รวม	282	116.391			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	4.333	2.166	5.766*	.004
	ภายในกลุ่ม	280	105.197	.376		
	รวม	282	109.530			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.580	1.790	3.859*	.022
	ภายในกลุ่ม	280	129.899	.464		
	รวม	282	133.479			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.047	1.023	1.765	.173
	ภายในกลุ่ม	280	162.374	.580		
	รวม	282	164.420			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า ไม่พบรายคู่ใดที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แม้ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.48)

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุก่อนเกษียณฯ ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{x}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		3.215	3.503	3.808
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.215	-	-.2875	-.5926
ปริญญาตรี	3.503		-	-.3051
ปริญญาโท	3.808			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.49)

ตารางที่ 4.49 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{x}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		3.330	3.522	4.031
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.330	-	-.1917	-.7006
ปริญญาตรี	3.522		-	-.5089*
ปริญญาโท	4.031			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.50)

ตารางที่ 4.50 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{x}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		3.335	3.564	4.069
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.335	-	-.2291	-.7338
ปริญญาตรี	3.564		-	-.5047*
ปริญญาโท	4.069			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.51)

ตารางที่ 4.51 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ภาวะสุขภาพ	$\bar{x}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		2.835	3.575	3.862
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.835	-	-.7402	-1.0274*
ปริญญาตรี	3.575		-	-.2872
ปริญญาโท	3.862			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.037$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน โดยผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่จบการศึกษาด้านต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมต่ำกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่จบการศึกษาด้านต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุต่ำกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในทุกด้าน แต่พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจและด้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจและด้านที่อยู่อาศัยไม่แตกต่าง (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.52)

ตารางที่ 4.52 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เกษียณจำแนกตามระดับการศึกษา

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n=16)		ปริญญาตรี (n=61)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การเตรียมความพร้อมในภาพรวม	3.52	.593	3.87	.473	-2.228*	.037
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ	3.75	.732	3.56	.783	.890	.376
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย	3.52	.644	3.79	.545	-1.695	.094
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ	3.33	.551	4.12	.624	-4.596*	.000
การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ	3.71	.483	4.11	.583	-2.543*	.013
การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา	3.27	.748	3.78	.583	-2.912*	.005

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5 ระดับรายได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าระดับรายได้ ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท รายได้ 10,001-15,000 บาท รายได้ 15,001-20,000 บาท และรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอายุจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Oneway Analysis of Valiance) ได้ผลดังนี้

ในภาพรวม พบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.000$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีระดับรายได้แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.53) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.53 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมจำแนกตามระดับรายได้

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	6.063	2.021	6.991*	.000
	ภายในกลุ่ม	356	102.917	.289		
	รวม	359	108.980			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.672	2.557	4.851*	.003
	ภายในกลุ่ม	356	187.668	.527		
	รวม	359	195.340			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	6.900	2.300	5.913*	.001
	ภายในกลุ่ม	356	138.483	.389		
	รวม	359	145.383			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3	6.392	2.131	5.157*	.002
	ภายในกลุ่ม	356	147.066	.413		
	รวม	359	153.457			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.341	3.447	7.617*	.000
	ภายในกลุ่ม	356	161.110	.453		
	รวม	359	171.451			

ตารางที่ 4.53 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อมเพื่อ เกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	9.004	3.001	5.553*	.001
	ภายในกลุ่ม	356	192.415	.540		
	รวม	359	201.419			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท รายได้ 15,001-20,000 บาท และรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.54)

ตารางที่ 4.54 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวม
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.085	3.580	3.610	3.682
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.085	-	-.4951*	-.5247*	-.5965*
10,001 – 15,000 บาท	3.580	-	-	-.0296	-.1014
15,001 – 20,000 บาท	3.610	-	-	-	-.0718
20,001 บาทขึ้นไป	3.682	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท รายได้ 15,001-20,000 บาท และรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.55)

ตารางที่ 4.55 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.038	3.520	3.648	3.635
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.038	-	-.4818*	-.6106*	-.5972*
10,001 – 15,000 บาท	3.520	-	-	-.1288	-.1153
15,001 – 20,000 บาท	3.648	-	-	-	.0135
20,001 บาทขึ้นไป	3.635	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และรายได้ 15,001-20,000 บาท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.56)

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.084	3.550	3.629	3.392
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.084	-	-.4661*	-.5458*	-.3083
10,001 – 15,000 บาท	3.550	-	-	-.0796	.1579
15,001 – 20,000 บาท	3.629	-	-	-	.2375
20,001 บาทขึ้นไป	3.392	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้รายได้ 20,001 บาทขึ้นไป มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท รายได้ 10,001-15,000 บาท และรายได้ 15,001-20,000 บาท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.57)

ตารางที่ 4.57 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.370	3.655	3.628	3.949
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.370	-	-.2843	-.2576	-.5786*
10,001 – 15,000 บาท	3.655	-	-	.0266	-.2943*
15,001 – 20,000 บาท	3.628	-	-	-	-.3210*
20,001 บาทขึ้นไป	3.949	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท รายได้ 15,001-20,000 บาท และรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.58)

ตารางที่ 4.58 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.100	3.714	3.648	3.902
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.100	-	-.6148*	-.5480*	-.8025*
10,001 – 15,000 บาท	3.714	-	-	.0668	-.1877
15,001 – 20,000 บาท	3.648	-	-	-	-.2545
20,001 บาทขึ้นไป	3.902	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้น้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท รายได้ 15,001-20,000 บาท และรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.59)

ตารางที่ 4.59 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		2.834	3.465	3.494	3.529
ไม่เกิน 10,000 บาท	2.834	-	-.6311*	-.6608*	-.6950*
10,001 – 15,000 บาท	3.465	-	-	-.0297	-.0640
15,001 – 20,000 บาท	3.494	-	-	-	-.0343
20,001 บาทขึ้นไป	3.529	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ พบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.005$) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีระดับรายได้แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านสุขภาพร่างกาย (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.60) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.60 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง
ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ จำแนกตามระดับรายได้

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.826	1.275	4.444*	.005
	ภายในกลุ่ม	279	80.069	.287		
	รวม	282	83.895			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.542	2.514	4.927*	.002
	ภายในกลุ่ม	279	142.352	.510		
	รวม	282	149.894			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	6.569	2.190	5.563*	.001
	ภายในกลุ่ม	279	109.822	.394		
	รวม	282	116.391			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3	2.140	.713	1.854	.138
	ภายในกลุ่ม	279	107.390	.385		
	รวม	282	109.530			

ตารางที่ 4.60 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.044	2.015	4.411*	.005
	ภายในกลุ่ม	279	127.435	.457		
	รวม	282	133.479			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.654	1.885	3.312*	.021
	ภายในกลุ่ม	279	158.766	.569		
	รวม	282	164.420			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000บาท รายได้ 15,001-20,000บาท และรายได้ 20,001บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.61)

ตารางที่ 4.61 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวม
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ความเพียงพอของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.107	3.519	3.577	3.559
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.107	-	-.4121*	-.4706*	-.4528*
10,001 – 15,000 บาท	3.519	-	-	-.0584	-.0407
15,001 – 20,000 บาท	3.577	-	-	-	.0177
20,001 บาทขึ้นไป	3.559	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,001-20,000บาท และรายได้ 20,001บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.62)

ตารางที่ 4.62 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{X}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.042	3.495	3.671	3.661
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.042	-	-.4533	-.6297*	-.6192*
10,001 – 15,000 บาท	3.495	-	-	-.1763	-.1659
15,001 – 20,000 บาท	3.671	-	-	-	.0105
20,001 บาทขึ้นไป	3.661	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และรายได้ 15,001-20,000 บาท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.63)

ตารางที่ 4.63 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{X}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.075	3.515	3.573	3.206
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.075	-	-.4402*	-.4980*	-.1312
10,001 – 15,000 บาท	3.515	-	-	-.0578	.3090
15,001 – 20,000 บาท	3.573	-	-	-	.3668
20,001 บาทขึ้นไป	3.206	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท รายได้ 15,001-20,000 บาท และรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.64)

ตารางที่ 4.64 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.093	3.609	3.588	3.782
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.093	-	-.5162*	-.4959*	-.6896*
10,001 – 15,000 บาท	3.609	-	-	.0203	-.1734
15,001 – 20,000 บาท	3.588	-	-	-	-.1937
20,001 บาทขึ้นไป	3.782	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้น้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,001-20,000 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.65)

ตารางที่ 4.65 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		2.900	3.403	3.471	3.329
ไม่เกิน 10,000 บาท	2.900	-	-.5028	-.5705*	-.4286
10,001 – 15,000 บาท	3.403	-	-	-.0677	.0742
15,001 – 20,000 บาท	3.471	-	-	-	.1419
20,001 บาทขึ้นไป	3.329	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ พบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P=.008$) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีระดับรายได้แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านพบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจและด้านที่อยู่อาศัย (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.66) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.66 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ
ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงกันตามระดับรายได้

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.002	1.001	4.222*	.008
	ภายในกลุ่ม	73	17.303	.237		
	รวม	76	20.305			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	.928	.309	.509	.678
	ภายในกลุ่ม	73	44.382	.608		
	รวม	76	45.310			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.270	.423	1.304	.280
	ภายในกลุ่ม	73	23.688	.324		
	รวม	76	24.958			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3	5.902	1.967	4.812*	.004
	ภายในกลุ่ม	73	29.850	.409		
	รวม	76	35.752			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.633	2.211	8.342*	.000
	ภายในกลุ่ม	73	19.348	.265		
	รวม	76	25.981			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	6.225	2.075	5.868*	.001
	ภายในกลุ่ม	73	25.814	.354		
	รวม	76	32.039			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.67)

ตารางที่ 4.67 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวม
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		2.870	4.049	3.714	3.829
ไม่เกิน 10,000 บาท	2.870	-	-1.1794*	-.8443	-.9592
10,001 – 15,000 บาท	4.049	-	-	.3351	.2202
15,001 – 20,000 บาท	3.714	-	-	-	-.1149
20,001 บาทขึ้นไป	3.829	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

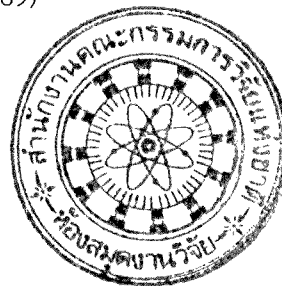
เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.68)

ตารางที่ 4.68 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		2.830	4.283	3.776	4.104
ไม่เกิน 10,000 บาท	2.830	-	-1.4525*	-.9457	-1.2737
10,001 – 15,000 บาท	4.283	-	-	.5068	.1788
15,001 – 20,000 บาท	3.776	-	-	-	-.3280
20,001 บาทขึ้นไป	4.104	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.69)

ตารางที่ 4.69 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		3.170	4.520	3.837	4.047
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.170	-	-1.3500*	-.6669	-.8771
10,001 – 15,000 บาท	4.520	-	-	.6831*	.4729
15,001 – 20,000 บาท	3.837	-	-	-	-.2102
20,001 บาทขึ้นไป	4.047	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000บาท มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้น้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท รายได้ 15,001-20,000บาท และรายได้ 20,001บาทขึ้นไป (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.70)

ตารางที่ 4.70 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา
จำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป
		2.170	3.937	3.571	3.770
ไม่เกิน 10,000 บาท	2.170	-	-1.7669*	-1.4009*	-1.6004*
10,001 – 15,000 บาท	3.937	-	-	.3660	.1665
15,001 – 20,000 บาท	3.571	-	-	-	-.1996
20,001 บาทขึ้นไป	3.770	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.6 ความเพียงพอของรายได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าความเพียงพอของรายได้ ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ เพียงพอจนเหลือเก็บ เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ ไม่แน่นอน และไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอายุจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Oneway Analysis of Valiance) ได้ผลดังนี้

ในภาพรวม พบว่า ความเพียงพอของรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.345) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีความเพียงพอของรายได้แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า ความเพียงพอของรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.71) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.71 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเพียงพอของรายได้

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.010	.337	1.110	.345
	ภายในกลุ่ม	356	107.970	.303		
	รวม	359	108.980			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.482	2.161	4.073*	.007
	ภายในกลุ่ม	356	188.858			
	รวม	359	195.340			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.707	.569	1.410	.240
	ภายในกลุ่ม	356	143.676	.404		
	รวม	359	145.383			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.167	.389	.910	.436
	ภายในกลุ่ม	356	152.290	.428		
	รวม	359	153.457			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.190	.397	.830	.478
	ภายในกลุ่ม	356	170.260	.478		
	รวม	359	171.451			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.068	.356	.633	.594
	ภายในกลุ่ม	356	200.351	.563		
	รวม	359	201.419			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีความเพียงพอของรายได้เพียงพอจนเหลือเก็บมีการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยมากกว่ากลุ่มที่มีความเพียงพอของรายได้ไม่แน่นอน (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.72)

ตารางที่ 4.72 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ
จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{X}$	เพียงพอจน เหลือเก็บ	เพียงพอแต่ไม่ เหลือเก็บ	ไม่แน่นอน	ไม่เพียงพอจน มีหนี้สิน
		3.693	3.643	3.394	3.371
เพียงพอจนเหลือเก็บ	3.693	-	.0504	.2998*	.3220
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	3.643	-	-	.2494	.2717
ไม่แน่นอน	3.394	-	-	-	.0223
ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน	3.371	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ พบว่า ความเพียงพอของรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.070) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีความเพียงพอของรายได้แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า ความเพียงพอของรายได้ที่ต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านเศรษฐกิจที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.73) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.73 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง
ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ จำแนกตามความเพียงพอของรายได้

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.096	.699	2.383	.070
	ภายในกลุ่ม	279	81.799	.293		
	รวม	282	83.895			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.290	2.097	4.073*	.007
	ภายในกลุ่ม	279	143.604	.515		
	รวม	282	149.894			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.380	.460	1.116	.343
	ภายในกลุ่ม	279	115.010	.412		
	รวม	282	116.391			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3	2.256	.752	1.956	.121
	ภายในกลุ่ม	279	107.274	.384		
	รวม	282	109.530			

ตารางที่ 4.73 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.183	.394	.831	.478
	ภายในกลุ่ม	279	132.297	.474		
	รวม	282	133.479			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.694	.898	1.549	.202
	ภายในกลุ่ม	279	161.726	.580		
	รวม	282	164.420			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีความเพียงพอของรายได้เพียงพอจนเหลือเก็บมีการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยมากกว่ากลุ่มที่มีความเพียงพอของรายได้ไม่แน่นอน (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.74)

ตารางที่ 4.74 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณเป็นรายคู่

ความเพียงพอ ของรายได้	$\bar{x}$	เพียงพอจน เหลือเก็บ	เพียงพอแต่ไม่ เหลือเก็บ	ไม่แน่นอน	ไม่เพียงพอจน มีหนี้สิน
		3.736	3.598	3.349	3.409
เพียงพอจนเหลือเก็บ	3.736	-	.1382	.3876*	.3278
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	3.598	-	-	.2494	.1895
ไม่แน่นอน	3.349	-	-	-	-.0599
ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน	3.409	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณ พบว่า ความเพียงพอของรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F-prob=.008) แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีความเพียงพอของรายได้แตกต่างกันจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านจะพบว่า ความเพียงพอของรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย และด้านจิตใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.75) จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ตารางที่ 4.75 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงอายุใกล้เคียงกันตามความเพียงพอของรายได้

การเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	แหล่งความแปรปรวน	Df.	SS.	MS.	F-Ratio	F-prob.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.011	1.004	4.236*	.008
	ภายในกลุ่ม	73	17.294	.237		
	รวม	76	20.305			
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.990	.997	1.719	.171
	ภายในกลุ่ม	73	42.321	.580		
	รวม	76	45.310			
ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	3.270	1.090	3.670*	.016
	ภายในกลุ่ม	73	21.687	.297		
	รวม	76	24.958			
ด้านสุขภาพร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	3	7.996	2.665	7.010*	.000
	ภายในกลุ่ม	73	27.756	.380		
	รวม	76	35.752			
ด้านจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.299	1.100	3.539*	.019
	ภายในกลุ่ม	73	22.682	.311		
	รวม	76	25.981			
ด้านการใช้เวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	3.086	1.029	2.593	.059
	ภายในกลุ่ม	73	28.953	.397		
	รวม	76	32.039			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงกันเป็นรายคู่ พบว่า ไม่พบรายคู่ใดที่มีการเตรียมความพร้อมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แม้ว่าความเพียงพอของรายได้ที่ต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.76)

ตารางที่ 4.76 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมในภาพรวมจำแนกตามความพึงพอใจของรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความพึงพอใจ ของรายได้	$\bar{x}$	เพียงพอน เหลือเก็บ	เพียงพอแต่ไม่ เหลือเก็บ	ไม่แน่นอน	ไม่เพียงพอจน มีหนี้สิน
		3.518	3.903	3.886	3.000
เพียงพอนเหลือเก็บ	3.518	-	-.3851	-.3681	.5180
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	3.903	-	-	.0170	.9031
ไม่แน่นอน	3.886	-	-	-	.8861
ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน	3.000	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยจำแนกตามความพึงพอใจของรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีความพึงพอใจของรายได้เพียงพอนเหลือเก็บมีการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยน้อยกว่ากลุ่มที่มีความพึงพอใจของรายได้เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.77)

ตารางที่ 4.77 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย จำแนกตามความพึงพอใจของรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความพึงพอใจ ของรายได้	$\bar{x}$	เพียงพอน เหลือเก็บ	เพียงพอแต่ไม่ เหลือเก็บ	ไม่แน่นอน	ไม่เพียงพอจน มีหนี้สิน
		3.356	3.886	3.800	3.330
เพียงพอนเหลือเก็บ	3.356	-	-.5295*	-.4440	.0260
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	3.886	-	-	.0855	.5555
ไม่แน่นอน	3.800	-	-	-	.4700
ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน	3.330	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามความพึงพอใจของรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีความพึงพอใจของรายได้เพียงพอนเหลือเก็บมีการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายน้อยกว่ากลุ่มที่มีความพึงพอใจของรายได้ไม่แน่นอน (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.78)

ตารางที่ 4.78 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความเพียงพอของรายได้	$\bar{X}$	เพียงพอจนเหลือเก็บ	เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	ไม่แน่นอน	ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน
		3.465	3.931	4.274	3.170
เพียงพอจนเหลือเก็บ	3.465	-	-.4660	-.8085*	.2953
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	3.931	-	-	-.3425	.7614
ไม่แน่นอน	4.274	-	-	-	1.1039
ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน	3.170	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจจำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่ พบว่า ไม่พบรายคู่ใดที่มีการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แม้ว่าความเพียงพอของรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.79)

ตารางที่ 4.79 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ จำแนกตามความเพียงพอของรายได้ของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุใกล้เคียงเป็นรายคู่

ความเพียงพอของรายได้	$\bar{X}$	เพียงพอจนเหลือเก็บ	เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	ไม่แน่นอน	ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน
		3.809	4.120	4.112	3.000
เพียงพอจนเหลือเก็บ	3.809	-	-.3117	-.3029	.8087
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	4.120	-	-	.0087	1.1203
ไม่แน่นอน	4.112	-	-	-	1.1116
ไม่เพียงพอจนมีหนี้สิน	3.000	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยา ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านจิตวิทยา คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ และทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมและแต่ละช่วงอายุ โดยการทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ผลดังนี้

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.651$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุต่ำ

ตารางที่ 4.80 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุการสนับสนุนทางสังคม และ ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวมจำแนกตามช่วงอายุ

ปัจจัย	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)		ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)		รวม (n=360)	
	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.651**	.000	.708**	.000	.655**	.000
ทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.470**	.000	.361**	.001	.421**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.584**	.000	.696**	.000	.609**	.000
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	-.328**	.000	-.296**	.009	-.341**	.000

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยา ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้าน

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในภาพรวมและแต่ละช่วงอายุกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลาได้ผลดังนี้

3.2.1 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในภาพรวมและแต่ละช่วงอายุกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ ผลดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.81)

ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.473$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจต่ำ

- ทักษะต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.463$) นั่นคือ

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียง ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยที่

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.294$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจต่ำ

- ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.573$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนทักษะคิดสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนทักษะคิดต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจต่ำ

- การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.485$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจต่ำ

ตารางที่ 4.81 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม และปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจำแนกตามช่วงอายุ

ปัจจัย	ช่วงก่อนใกล้เคียง (n=283)		ช่วงใกล้เคียง (n=77)		รวม (n=360)	
	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านตัวแบบเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.516**	.000	.294**	.009	.473**	.000
ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.436**	.000	.573**	.000	.463**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.469**	.000	.485**	.000	.473**	.000
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	-.283**	.000	-.155	.179	-.259**	.000

* $p<0.05$, ** $p<0.01$

ตารางที่ 4.82 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม และ ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัยจำแนกตามช่วงอายุ

ปัจจัย	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)		ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)		รวม (n=360)	
	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านตัวแบบเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.329**	.000	.485**	.000	.357**	.000
ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.245**	.000	.361**	.001	.251**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.340**	.000	.650**	.000	.408**	.000
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	-.161**	.007	-.165	.150	-.181**	.001

*p<0.05 , **p<0.01

3.2.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในภาพรวมและแต่ละช่วงอายุกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย ผลดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.83)

ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.595$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายต่ำ

- ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.306$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนทักษะคิดสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนทักษะคิดต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายต่ำ

- การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.537$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนน

- ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=-0.324$) กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนปัญหา/อุปสรรคต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนปัญหา/อุปสรรคสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายต่ำ

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.588$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายต่ำ

- การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.533$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายต่ำ

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียง ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.682$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายต่ำ

- การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.539$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เกษียณที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายต่ำ

ตารางที่ 4.83 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม และ ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายจำแนกตามช่วงอายุ

ปัจจัย	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)		ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)		รวม (n=360)	
	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านตัวแบบเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.588**	.000	.682**	.000	.595**	.000
ทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.417**	.000	.052	.653	.306**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.533**	.000	.539**	.000	.537**	.000
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	-.335**	.000	-.170	.139	-.324**	.000

* $p<0.05$, ** $p<0.01$

3.2.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในภาพรวมและแต่ละช่วงอายุกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ ผลดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.84)

ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทัศนคติต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่

- ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.333$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนทักษะคิดสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนทักษะคิดต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจต่ำ

- ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=-0.334$) กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนปัญหา/อุปสรรคต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนปัญหา/อุปสรรคสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจต่ำ

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.566$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจต่ำ

- การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.486$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจต่ำ

ตารางที่ 4.84ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม และ ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจจำแนกตามช่วงอายุ

ปัจจัย	ช่วงก่อนใกล้เกษียณ (n=283)		ช่วงใกล้เกษียณ (n=77)		รวม (n=360)	
	Correlation Coefficient	p- value	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p- value
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านตัวแบบ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อ เกษียณอายุ	.566**	.000	.659**	.000	.573**	.000
ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อม เพื่อเกษียณอายุ	.382**	.000	.300**	.008	.333**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.486**	.000	.566**	.000	.503**	.000
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความ พร้อมเพื่อเกษียณอายุ	-.283**	.000	-.478**	.000	-.334**	.000

*p<0.05 , **p<0.01

3.2.5 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในภาพรวมและแต่ละช่วงอายุกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา ผลดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 4.84)

ในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.589$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาต่ำ

- ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.303$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนทักษะคิดสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนทักษะคิดต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาต่ำ

- การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.493$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลที่มีคะแนนการ

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียง ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.718$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาต่ำ

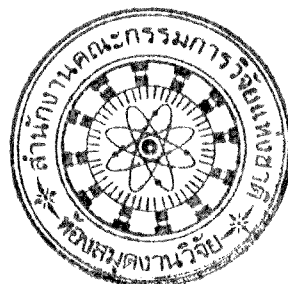
- การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.534$) นั่นคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนการสนับสนุนทางสังคมต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาต่ำ

- ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=-0.237$) กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนปัญหา/อุปสรรคต่ำจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาสูง ส่วนผู้ให้ข้อมูลช่วงอายุใกล้เคียงที่มีคะแนนปัญหา/อุปสรรคสูงจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาต่ำ

ตารางที่ 4.85 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ การสนับสนุนทางสังคม และ ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาจำแนกตามช่วงอายุ

ปัจจัย	ช่วงก่อนใกล้เคียง (n=283)		ช่วงใกล้เคียง (n=77)		รวม (n=360)	
	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value	Correlation Coefficient	p-value
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านตัวแบบเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.566**	.000	.718**	.000	.589**	.000
ทักษะคิดต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	.389**	.000	.107	.354	.303**	.000
การสนับสนุนทางสังคม	.477**	.000	.534**	.000	.493**	.000
ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ	-.237**	.000	-.237*	.038	-.253**	.000

* $p<0.05$, ** $p<0.01$

4. รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านการใช้เวลา โดยมีแนวคิดว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอย่างมีประสิทธิภาพควรต้องเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ ครอบครัว และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ต้นสังกัด ภาครัฐ และองค์กรต่างๆ กล่าวคือ ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุจะต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของตนเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุจะต้องตระหนักถึงความสำคัญและมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในทุกด้านที่เหมาะสม โดยได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ต้องมีนโยบาย/มาตรการ/กิจกรรมที่จะสนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอย่างต่อเนื่องด้วย

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงาน ด้วยการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยเชิญครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 2 ช่วงอายุคือ ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ กับช่วงอายุใกล้เกษียณ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ตัวแทนจากสำนักงานเขตการศึกษา และสมาชิกในครอบครัวของครูโรงเรียนเอกชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน มาร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลที่จะนำไปสร้างรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงาน โดยขอเสนอผลการศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ ดังนี้

4.1 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ

จากข้อมูลการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจเป็นด้านที่ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญและคิดว่ามีความจำเป็นมากที่สุด เพราะการวางแผนการใช้จ่ายและเริ่มเก็บออมเงินไว้ตั้งแต่อายุน้อย จะทำให้มีหลักประกันว่าจะมีเงินไว้ใช้จ่ายหลังจากเกษียณอายุแล้ว ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ข้อมูลตรงกันว่า เนื่องจากอาชีพครูมีรายได้ไม่สูง อีกทั้งยังมีหนี้ทางครอบครัวของครูส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง ทำให้ยังคงต้องให้ความช่วยเหลือ/เงินเจือบิตามารดา และเครือญาติทั้งของตนเองและคู่สมรส ประกอบกับในช่วงวัยนี้ยังคงมีภาระที่ต้องใช้เงินมาก เช่น ค่าเลี้ยงดูและการศึกษาของบุตร ผ่อนบ้าน ผ่อนรถ ทำให้บางครั้งเลยหรือไม่สามารถการเตรียมความพร้อมในด้านนี้ได้เต็มที่ ทั้งนี้ ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

1) การออมเงินในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การออมเงินเป็นรายเดือนกับธนาคาร/สหกรณ์ออมทรัพย์ การซื้อหุ้นสหกรณ์ ซื้อฉลากออมสิน การทำประกันชีวิต การสมัครเป็นสมาชิกเงินทุนเลี้ยงชีพ ช.พ.ค. และ ช.พ.ส.

2) การเตรียมหาช่องทางประกอบอาชีพเสริม

3) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยการทำบัญชีรายรับ-จ่ายครัวเรือน ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหนี้เท่าที่จำเป็น

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกทุกคนในครอบครัว โดยการดำเนินการดังนี้

- 1) ช่วยกันใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด
- 2) มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้านค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว
- 3) ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการประกอบอาชีพเสริม การใช้และออมเงิน
- 4) ขยันหมั่นเพียร ช่วยกันทำมาหากิน ไม่หมกมุ่นในอบายมุข

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

- 1) ให้ข้อมูล คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการออม การลงทุน และการวางแผนการใช้จ่ายเงิน
- 2) รัฐบาลเพิ่มค่าครองชีพให้กับผู้มีรายได้น้อย
- 3) จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูกสำหรับการกู้ไปลงทุนในอาชีพเสริม
- 4) ต้นสังกัดและรัฐบาลเพิ่มเงินสมทบส่วนที่ตนต้องจ่ายในกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน (ปัจจุบันต้นสังกัดสมทบร้อยละ 3 และรัฐสมทบร้อยละ 6)
- 5) กองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชนเพิ่มเงินสวัสดิการค่าช่วยเหลือบุตรจากคนละ 50 บาท/เดือน ให้สูงขึ้นตามค่าครองชีพ

4.1.2 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยควรต้องทำควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ เพราะเป็นการดำเนินการที่ต้องใช้ระยะเวลา ในช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณควรเริ่มวางแผนศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และควรรีบดำเนินการให้เสร็จสิ้นในช่วงวัยนี้ เพื่อจะได้ผ่อนชำระให้หมดไม่เป็นภาระหนี้สินในช่วงเกษียณอายุแล้ว โดยตัวผู้ที่จะเกษียณอายุในช่วงวัยนี้ควรเตรียมความพร้อมใน 3 ประเด็นคือ

- 1) วางแผนการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมด้วย
- 2) ดำเนินการซื้อ/สร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง
- 3) การรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว โดยให้ความรักความอบอุ่น ความเข้าใจ ความเสียสละ การช่วยเหลือ การใช้เวลาซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการเห็นคุณค่าต่อกันเสมอ

สมาชิกในครอบครัวควรมีส่วนช่วยเหลือการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย โดยการ

- 1) ร่วมปรึกษาหารือ วางแผนการซื้อ/สร้างที่อยู่อาศัย
- 2) ร่วมกันรับผิดชอบผ่อนชำระ
- 3) การรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการอยู่อาศัยร่วมกันอย่างมีความสุข

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ดังนี้

- 1) ให้ข้อมูล คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเลือกซื้อที่อยู่อาศัย สถาบันการเงินดอกเบี้ยต่ำ
- 2) จัดสวัสดิการที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อยอย่างมีคุณภาพและราคาไม่สูงเกินไป
- 3) จัดโครงการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อเช่า-ซื้อบ้านหลังแรก หรือมีสวัสดิการกู้ยืมเพื่อเช่าซื้อบ้าน
- 4) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

4.1.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายเป็นการเตรียมที่ง่ายที่สุด เพราะอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตอยู่แล้ว โดยตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรทำการเตรียมความพร้อมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพอนามัย
- 2) มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ
- 3) การตรวจสุขภาพประจำปี หากมีโรคประจำตัวต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด
- 4) ทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ

สมาชิกในครอบครัวควรมีส่วนช่วยเหลือการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย โดยการ

- 1) ศึกษาหาความรู้/ให้คำแนะนำในการดูแลรักษาสุขภาพ
- 2) ดูแล/ช่วยเหลือให้สมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม เช่น เรื่องการเลือกรับประทานอาหาร การชดเชยกันออกกำลังกาย
- 3) ดูแล ตักเตือนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขและสิ่งเสพติด

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพอนามัย
- 2) ให้ครูโรงเรียนเอกชนและสมาชิกในครอบครัวเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลตรงได้เหมือนกับข้าราชการ (ปัจจุบันครูโรงเรียนเอกชนต้องสำรองเงินก่อนแล้วจึงนำไปเสริมมาเบิกคืน)
- 3) จัดให้มีโครงการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย
- 4) จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัยและความสนใจของแต่ละบุคคล

4.1.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่ควรต้องเริ่มเตรียมตั้งแต่วัยต้นของชีวิต เพื่อจะได้คุ้นชินกับการทำจิตใจให้มีความสุข โดยตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรทำการเตรียมความพร้อมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต
- 2) การฝึกทำจิตใจให้สงบ โดยการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา
- 3) ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อนและสมาชิกในครอบครัว
- 4) มองโลกเชิงบวก

สมาชิกในครอบครัวมีส่วนสำคัญอย่างมากในการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ โดยการ

- 1) ให้ความรัก ให้กำลังใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ ช่วยเหลือกัน มีความเข้าใจยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน
- 2) มีเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยว การร่วมรับประทานอาหาร

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพจิต
- 2) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรักษาสุขภาพจิตและการปฏิบัติธรรม เช่น การอบรมเรื่องจิตใจโดยพระหรือนักจิตวิทยา การจัดทัศนศึกษาด้านธรรมะเช่นไหว้พระโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- 3) ธารงค์ ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ
- 4) จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อให้เข้าร่วมตามความสนใจ

4.1.5 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรทำการเตรียมความพร้อมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) หางานอดิเรกที่ตรงกับความถนัดและความสนใจ
- 2) หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ
- 3) เข้าร่วมกิจกรรม ชมรมที่สนใจ

สมาชิกในครอบครัวให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา โดยการ

- 1) ใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น ไปทัศนศึกษา ออกกำลังกาย หรือทำงานอดิเรกร่วมกัน
- 2)) ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา ดังนี้

- 1) ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับงานอดิเรกหรือการประกอบอาชีพเสริมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น การจัดดอกไม้ เย็บปักถักร้อย
- 2) จัดทำ/รวบรวมฐานข้อมูลชมรม สมาคมต่างๆ เพื่อให้สามารถค้นหาได้ตามความสนใจ
- 3) ส่งเสริม/สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ

ผู้วิจัยนำข้อมูลการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชน ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการมาสรุปเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ (รายละเอียดตามตารางที่ 4.86) และสร้างรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ (รายละเอียดตามแผนภาพที่ 4.1)

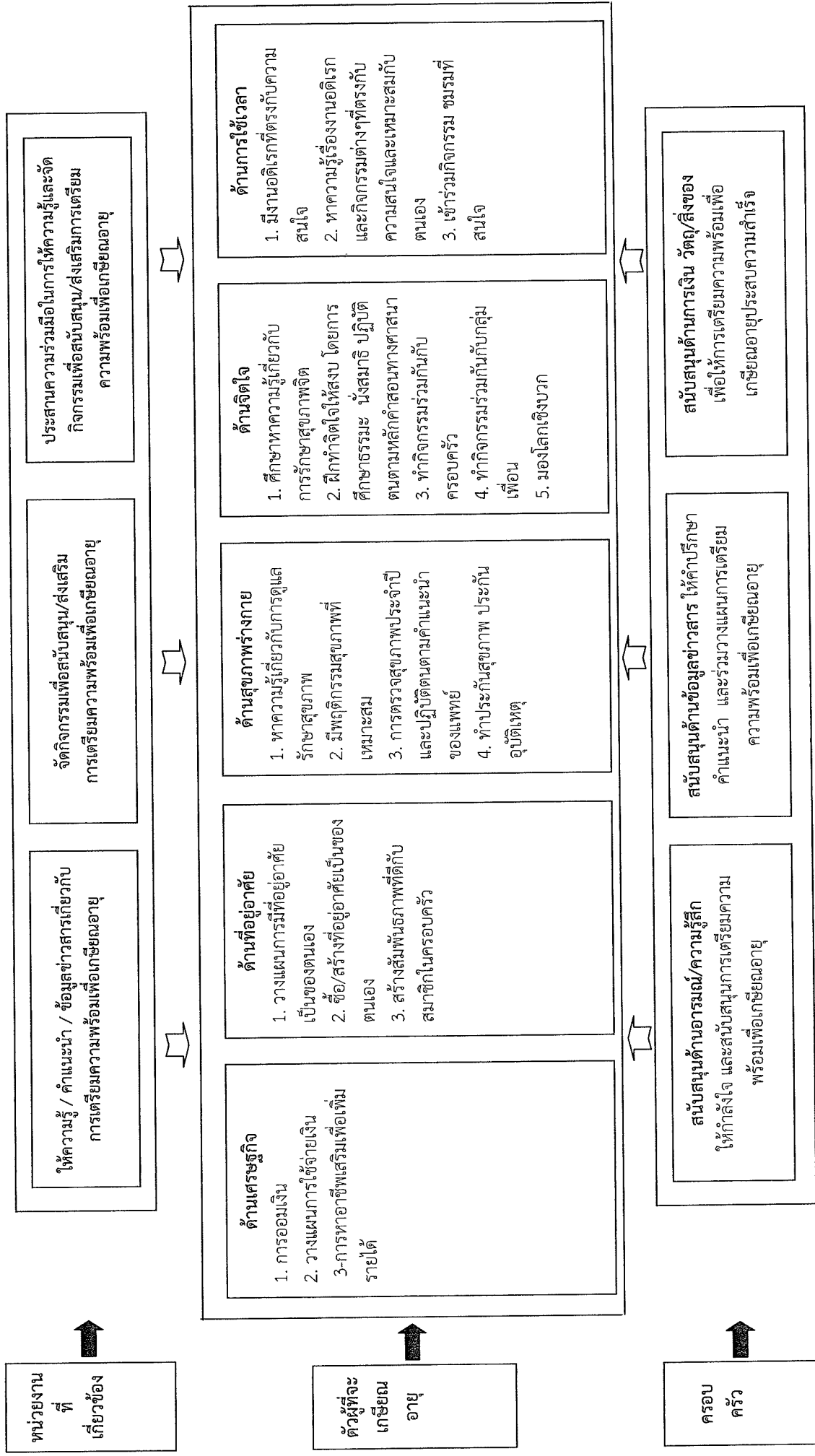
ตารางที่ 4.86 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ

การเตรียมความพร้อม	ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ	ครอบครัว	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านเศรษฐกิจ	1. การออมเงิน ได้แก่ ออมเงินเป็นรายเดือนกับธนาคาร/สหกรณ์ออมทรัพย์ การซื้อหุ้นสหกรณ์ ซื้อสลากออมสิน การทำประกันชีวิต การสมัครเป็นสมาชิกเงินทุนเลี้ยงชีพ ช.พ.ค. และ ช.พ.ส. 2) การหาช่องทางในการประกอบอาชีพเสริม 3) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยทำบัญชีรายรับ-จ่ายครัวเรือน ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนี้เท่าที่จำเป็น	1. ช่วยกันใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 2. รับผิดชอบ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ด้านค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว 3. ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการประกอบอาชีพเสริม การใช้และออมเงิน 4. ขยันหมั่นเพียร ช่วยกันทำมาหากินโดยสุจริต 5. ไม่หมกมุ่นในอบายมุข	1. ให้ข้อมูล คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับวิธีการออม การลงทุน และการวางแผนการใช้จ่ายเงิน 2. เพิ่มค่าครองชีพให้กับผู้มีรายได้น้อย 3. เพิ่มเงินสมทบในกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชนในส่วนของต้นสังกัดและภาครัฐ 4. เพิ่มเงินสวัสดิการ ค่าช่วยเหลือบุตรในกองทุนสงเคราะห์ฯ ให้สูงขึ้นตามค่าครองชีพ 5. จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูกสำหรับการกู้ไปลงทุนในอาชีพเสริม
ด้านที่อยู่อาศัย	1. วางแผนการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง 2. การเช่า-ซื้อ/สร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง 3. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว	1. การปรึกษาหารือ/ร่วมกันวางแผนการซื้อ/สร้างที่อยู่อาศัย 2. ร่วมกันรับผิดชอบผ่อนชำระ 3. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว	1. ให้ข้อมูล คำแนะนำ เกี่ยวกับการเลือกซื้อที่อยู่อาศัย สถาบันการเงินดอกเบี้ยต่ำ 2. จัดโครงการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อเช่า-ซื้อบ้านหลังแรก 3. จัดโครงการที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพสำหรับผู้มีรายได้น้อย 4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัว
ด้านสุขภาพร่างกาย	1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสุขภาพอนามัย 2. มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ	1. หาความรู้/ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพสุขภาพ 2. ดูแล/ช่วยเหลือให้สมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม เช่น เรื่องการเลือกรับประทานอาหาร การพักผ่อน ออกกำลังกาย	1. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสุขภาพอนามัย 2. ให้ครูโรงเรียนเอกชนและสมาชิกในครอบครัว เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลตรงได้เหมือนกับข้าราชการ

ตารางที่ 4.86 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อม	ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ	ครอบครัว	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านสุขภาพร่างกาย(ต่อ)	3. การตรวจสุขภาพประจำปี หากมีโรคประจำตัวต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด 4. ทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ	3. ดูแล ตกเตียงไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด	3. จัดให้มีโครงการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย 4. จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัยและความสนใจของแต่ละบุคคล
ด้านจิตใจ	1. การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต 2. การฝึกทำจิตใจให้สงบ โดยการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติตนตามหลักหลักคำสอนของศาสนา 3. ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อนและสมาชิกในครอบครัว 4. มองโลกเชิงบวก	1. ให้ความรัก ให้กำลังใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ ช่วยเหลือกัน ยามเดือดร้อน 2. มีความเข้าใจยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน 3. มีเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยว การร่วมรับประทานอาหาร	1. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพจิต 2. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรักษาสุขภาพจิตและการปฏิบัติธรรม เช่น การอบรมเรื่องจิตใจ การจัดทัศนศึกษาด้านธรรมะ 3. ธารรงค์ ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ 4. จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อให้เข้าร่วมตามความสนใจ
ด้านการใช้เวลา	1. หางานอดิเรกที่ตรงกับความถนัดและความสนใจ 2. หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ 3. เข้าร่วมกิจกรรม ชมรมที่สนใจ	1. สมาชิกในครอบครัวใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน	1. ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับงานอดิเรกหรือการประกอบอาชีพเสริมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 2. รวบรวมข้อมูลชมรม สมาคมต่างๆ เพื่อให้ค้นหาได้ตามความสนใจ 3. ส่งเสริม/สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ

แผนภาพที่ 4.1 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ

4.2 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุใกล้เกษียณ

จากข้อมูลการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในช่วงอายุใกล้เกษียณ มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

- 1) ฝึกตนเองให้มีนิสัยประหยัด อดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ
- 2) การออมเงินในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การออมเงินเป็นรายเดือนกับธนาคาร/สหกรณ์ออมทรัพย์ การซื้อหุ้นสหกรณ์ ซื้อฉลากออมสิน การทำประกันชีวิต การสมัครเป็นสมาชิกเงินทุนเลี้ยงชีพ ช.พ.ค. และ ช.พ.ส.

- 3) การหาช่องทางในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเป็นรายได้ภายหลังเกษียณ
- 4) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยทำบัญชีรายรับ-จ่ายครัวเรือน ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหน้าที่ที่จำเป็น

- 5) หาความรู้เกี่ยวกับการลงทุนเพื่อให้ทรัพย์สินงอกเงย เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล
- 6) ปลดหนี้ให้หมดก่อนเกษียณอายุ

ในส่วนของสมาชิกในครอบครัวควรสนับสนุนโดยการ

- 1) ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด
- 2) ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้านค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกหลานที่เรียนจบและมีงานทำแล้วควรต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ด้วย
- 3) ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการประกอบอาชีพเสริม การใช้และออมเงิน

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

- 1) ให้ข้อมูล คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการออม การลงทุน และการวางแผนการใช้จ่ายเงิน
- 2) ให้ความรู้/จัดอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมภายหลังเกษียณอายุ
- 3) เพิ่มเงินสมทบในกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชนในส่วนของต้นสังกัดและภาครัฐ (ปัจจุบันต้นสังกัดสมทบร้อยละ 3 และรัฐสมทบร้อยละ 6)
- 4) มีโครงการปลดปล่อยหนี้สินให้แก่ผู้ใกล้จะเกษียณอายุ
- 5) จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูกสำหรับการกู้ไปลงทุนในอาชีพเสริมภายหลังเกษียณอายุ
- 6) ตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้ประกอบอาชีพภายหลังเกษียณอายุ
- 7) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ จ้างผู้สูงอายุทำงานต่อตามวัยเพื่อจะมีรายได้ต่อไป
- 8) เพิ่มเงินช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มากขึ้น

4.2.2 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรทำการเตรียมความพร้อมในประเด็น ต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพที่พักอาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 2) วางแผนว่าหลังเกษียณอายุแล้วจะพักอาศัยร่วมกับผู้ใด
- 3) ปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ

4) สร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว โดยให้ความรักความอบอุ่น ความเข้าใจ ความเสียสละ การช่วยเหลือ การใช้เวลาซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการเห็นคุณค่าต่อกันเสมอ

สมาชิกในครอบครัวควรมีส่วนช่วยเหลือการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย โดย

- 1) ร่วมกันวางแผน ดูแล ปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย
- 2) เตรียมจัดพื้นที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุในครอบครัว
- 3) สร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย ดังนี้

- 1) ให้ข้อมูล คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 2) จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูกให้ผู้สูงอายุนำไปปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย
- 3) จัดสถานที่พักอาศัยรองรับสำหรับผู้ที่ไม่มียู่อาศัยเป็นของตนเองและไม่มีบุตรหลานให้

พึงพึง

- 4) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

4.2.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรทำการเตรียมความพร้อมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ
- 2) มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ
- 3) การตรวจสุขภาพประจำปี หากมีโรคประจำตัวต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด
- 4) ทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ

สมาชิกในครอบครัวควรมีส่วนช่วยเหลือการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกายโดยการ

- 1) หาความรู้/ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพ และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ
- 2) ดูแล/ช่วยเหลือให้สมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม เช่น เรื่องการเลือกรับประทานอาหาร การพักผ่อน ออกกำลังกาย
- 3) ดูแล ช่วยเหลือยามเจ็บป่วย

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ดังนี้

- 1) ให้คำแนะนำ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย การดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ
- 2) ให้ครูโรงเรียนเอกชนและสมาชิกในครอบครัวเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลตรงได้เหมือนกับข้าราชการ (ปัจจุบันครูโรงเรียนเอกชนต้องสำรองเงินก่อนแล้วจึงนำใบเสร็จมาเบิกคืน)
- 3) จัดให้มีโครงการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย
- 4) จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย

4.2.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรทำการเตรียมความพร้อมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต
- 2) การฝึกทำจิตใจให้สงบ โดยการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา
- 3) ทำกิจกรรมร่วมกันกับสมาชิกในครอบครัว
- 4) ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน
- 5) มองโลกเชิงบวก ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส
- 6) พูดคุย ขอคำแนะนำจากผู้ที่จะเกษียณอายุไปแล้ว
- 7) ทำตนให้มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม
- 8) ทำตนให้เป็นคนมีศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

สมาชิกในครอบครัวสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ โดยการ

- 1) ให้ความรัก ให้กำลังใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ ช่วยเหลือกัน
- 2) มีความเข้าใจยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน
- 3) มีเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด/ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพจิต
- 2) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรักษาสุขภาพจิตและการปฏิบัติธรรม
- 3) รมรงค์ ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพ ยกย่อง เชิดชูและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ
- 4) จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อให้เข้าร่วมตามความสนใจ
- 5) จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ โดยให้ผู้ใกล้เกษียณอายุเข้าเป็นสมาชิกชมรมได้ เพื่อจะได้เรียนรู้การ

ปรับตัวและดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณอายุจากผู้ที่จะเกษียณอายุไปแล้ว

4.2.5 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรทำการเตรียมความพร้อมในประเด็นต่อไปนี้

- 1) หางานอดิเรกที่ตรงกับความถนัดและความสนใจ
- 2) หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ
- 3) เข้าร่วมกิจกรรม ชมรมที่สนใจ

สมาชิกในครอบครัวให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น ไปทัศนศึกษา ออกกำลังกาย หรือทำงานอดิเรกร่วมกัน

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลา ดังนี้

- 1) ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับงานอดิเรกหรือการประกอบอาชีพเสริมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- 2) จัดทำ/รวบรวมฐานข้อมูลระเบียบ กฎเกณฑ์ในการเข้าเป็น ชมรม สมาคมต่างๆ เพื่อให้สามารถค้นหาได้ตามความสนใจ
- 3) ส่งเสริม/สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ

นอกจากการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงานใน 5 ประเด็นข้างต้นแล้ว ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น เพื่อจะได้ใช้

ชีวิตภายหลังเกษียณได้อย่างมีความสุข สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งในส่วนของคุณครูโรงเรียนเอกชน และสมาชิกในครอบครัวมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในเบื้องต้นหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆควรมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแก่ผู้ปฏิบัติงานในทุกช่วงอายุ ซึ่งควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยเข้าทำงาน และจัดทำเป็นคู่มือหรือซีดีแจกด้วย และควรเปิดโอกาสให้คู่สมรสหรือครอบครัวเข้าร่วมรับการอบรมด้วย เนื่องจากการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจะประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้นถ้าครอบครัวร่วมกันวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอย่างเคร่งครัด ตลอดจนมีนโยบายส่งเสริม/สนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยนำข้อมูลการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของคุณครูโรงเรียนเอกชน ช่วงอายุใกล้เกษียณ ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการมาสรุปเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ (รายละเอียดตามตารางที่ 4.87) และสร้างรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุใกล้เกษียณ (รายละเอียดตามแผนภาพที่ 4.2)

ตารางที่ 4.87 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุช่วงอายุใกล้เกษียณ

การเตรียมความพร้อม	ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ	ครอบครัว	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านเศรษฐกิจ	- ฝึกตนเองให้มีนิสัยประหยัด อดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ - การออมเงิน ได้แก่ ออมเงินเป็นรายเดือนกับธนาคาร/สหกรณ์ออมทรัพย์ การซื้อหุ้นสหกรณ์ ซื้อฉลากออมสิน การทำประกันชีวิต การสมัครเป็นสมาชิกเงินทุนเลี้ยงชีพ ช.พ.ค. และ ช.พ.ส. - การหาช่องทางประกอบอาชีพเสริม - การวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยทำบัญชีรายรับ-จ่ายครัวเรือน ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหนี้เท่าที่จำเป็น - หาความรู้เกี่ยวกับการลงทุน เพื่อให้ทรัพย์สินงอกเงย เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล - ปลดหนี้ให้หมดก่อนเกษียณอายุ	- ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด - ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้านค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกหลานที่มีงานทำแล้วควรต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ด้วย - ให้คำปรึกษา/แนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการประกอบอาชีพเสริม การใช้และออมเงิน	1) ให้ข้อมูล แนะนำเกี่ยวกับวิธีการออม การลงทุน และการวางแผนการใช้จ่ายเงิน 2. ให้ความรู้/จัดอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม ภายหลังเกษียณอายุ 3. เพิ่มเงินสมทบในกองทุนสงเคราะห์ฯ ในส่วนของต้นสังกัดและภาครัฐ 4. มีโครงการปลดปล่อยหนี้สินให้แก่ผู้ใกล้จะเกษียณอายุ 5. จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยราคาถูกสำหรับการกู้ไปลงทุนในอาชีพเสริม ภายหลังเกษียณอายุ 6. ตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้ประกอบอาชีพ ภายหลังเกษียณอายุ 7. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ จ้างผู้สูงอายุทำงานต่อตามวัยเพื่อจะมีรายได้ต่อไป 8. เพิ่มเงินช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มากขึ้น

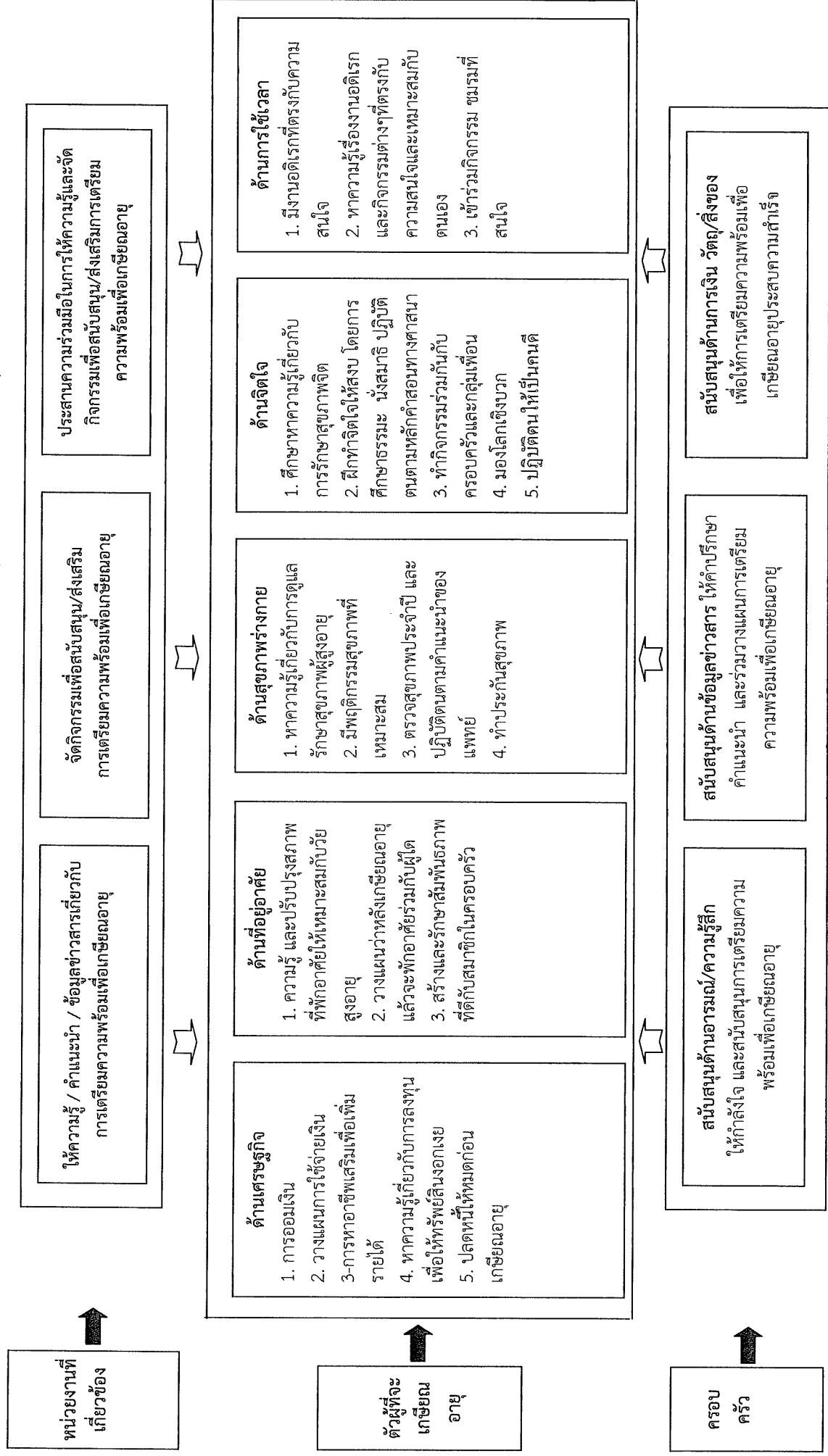
ตารางที่ 4.87 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อม	ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ	ครอบครัว	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านที่อยู่อาศัย	1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพที่พักอาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ 2. วางแผนว่าหลังเกษียณอายุแล้วจะพักอาศัยร่วมกับผู้ใด 3. ปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ 4. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว	1. ร่วมกันวางแผน ดูแล ปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัย 2. เตรียมจัดพื้นที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ 3. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว	1. ให้ข้อมูล คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ 2. จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูกให้ผู้สูงอายุ นำไปปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย 3. จัดสถานที่พักอาศัยรองรับสำหรับผู้ที่ไม่มียู่อาศัยเป็นของตนเองและไม่มีบุตรหลานให้พึ่งพิง 4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัว
ด้านสุขภาพร่างกาย	1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพอนามัย และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ 2. มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยการออกกำลังกายสม่ำเสมอ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ 3. การตรวจสุขภาพประจำปี หากมีโรคประจำตัวต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด 4. ทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ	1. หาความรู้/ให้คำแนะนำในการดูแลรักษาสุขภาพ และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ 2. ดูแล/ช่วยเหลือให้สมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม เช่น เรื่องการเลือกรับประทานอาหาร การชักชวนกันออกกำลังกาย 3. ดูแล ช่วยเหลือยามเจ็บป่วย	1. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพอนามัย และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ 2. ให้ครูโรงเรียนเอกชนและสมาชิกในครอบครัวเบิกค่ารักษาพยาบาลตรงได้เหมือนกับข้าราชการ 3. จัดให้มีโครงการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย 4. จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย
ด้านจิตใจ	1. การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต 2. การฝึกทำจิตใจให้สงบ โดยการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา 3. ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน 4. ทำกิจกรรมร่วมกันกับสมาชิกในครอบครัว 5. มองโลกเชิงบวก ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส 6. พุดคุย ขอคำแนะนำจากผู้ที่เกี่ยวข้องอายุไปแล้ว 7) ทำตนให้มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและ	1. ให้ความรัก ให้กำลังใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ ช่วยเหลือกัน ยามเดือดร้อน 2. มีความเข้าใจยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน 3. มีเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยว การร่วมรับประทานอาหาร	1. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพจิต 2. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรักษาสุขภาพจิตและการปฏิบัติธรรม 3. รมรงค์ ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุยกย่อง เชิดชูผู้สูงอายุ 4. จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อให้เข้าร่วมตามความสนใจ 5. จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอายุเข้าเป็น

ตารางที่ 4.87 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อม	ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ	ครอบครัว	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านจิตใจ (ต่อ)	สังคม 8) ทำตนให้เป็นคนมีศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี		สมาชิกชมรมได้ เพื่อจะได้เรียนรู้การปรับตัวและดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณอายุจากผู้ที่จะเกษียณอายุไปแล้ว
ด้านการใช้เวลา	1. หางานอดิเรกที่ตรงกับความถนัดและความสนใจ 2. หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ 3. เข้าร่วมกิจกรรม ชมรมที่สนใจ	1.สมาชิกในครอบครัวใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน	1. ให้ความรู้ จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับงานอดิเรกหรือการประกอบอาชีพเสริม โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 2. จัดทำ/รวบรวมฐานข้อมูลระเบียบ กฎเกณฑ์ในการเข้าเป็น ชมรม สมาคมต่างๆ เพื่อให้สามารถค้นหาได้ตามความสนใจ 3. ส่งเสริม/สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ

แผนภาพที่ 4.2 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงานของครูโรงเรียนเอกชนช่วงอายุใกล้เกษียณ

4.3 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการประชุมเชิงปฏิบัติกับครูโรงเรียนเอกชน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ตัวแทนจากสำนักงานเขตการศึกษา และสมาชิกในครอบครัวของครูโรงเรียนเอกชน มาวิเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชน โดยจำแนกตามช่วงอายุ คือ ช่วงอายุก่อนใกล้เกษียณ กับช่วงอายุใกล้เกษียณ และนำรูปแบบดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นและพิจารณาความเหมาะสมหากนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ ซึ่งได้รับคำแนะนำว่า รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนทั้ง 2 กลุ่มสามารถใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามพบว่ามีรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุของครูโรงเรียนเอกชนทั้ง 2 กลุ่มอายุไม่แตกต่างกัน เพียงแต่เมื่ออายุมากขึ้นอาจต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในด้านต่างๆ เพิ่มเติมหรือพัฒนาการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุไปสู่อีกขั้นหนึ่ง จึงควรสร้างรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในภาพรวม เพื่อจะเป็นแนวทาง หรือข้อแนะนำการดำเนินชีวิตที่ผู้ที่จะเกษียณอายุงานควรต้องปฏิบัติ หรือมีการเตรียม/วางแผนปฏิบัติก่อนเกษียณอายุเพื่อจะได้ใช้ชีวิตในวัยสูงอายุได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยให้สามารถปรับใช้ได้กับบุคคลทั่วไป

จากการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพได้ผลสอดคล้องกันว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น เพื่อจะได้ใช้ชีวิตภายหลังเกษียณได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งในส่วนนี้หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ควรมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุแก่ผู้ปฏิบัติงานในทุกช่วงอายุ ซึ่งควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยเข้าทำงาน และจัดทำเป็นคู่มือหรือซีดีแจกด้วย และควรเปิดโอกาสให้คู่สมรสหรือครอบครัวเข้าร่วมรับการอบรมด้วย เนื่องจากการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุจะประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้นถ้าครอบครัวร่วมกันวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอย่างเคร่งครัด ตลอดจนมีนโยบายส่งเสริม/สนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ มีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ

บุคคลควรเริ่มเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจไว้ตั้งแต่อายุน้อย หรือตั้งแต่เริ่มทำงาน เพราะการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจต้องอาศัยระยะเวลายาวนาน ถ้าหากมีการเตรียมตัวตั้งแต่นั้นๆ ก็จะทำให้เมื่อเกษียณอายุไปแล้วมีความสบายใจว่ายังมีหลักประกันในชีวิต มีเงินเพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการ

ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

- 1) ฝึกตนเองให้มีนิสัยประหยัด อดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ
- 2) ออมเงินในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การออมเงินเป็นรายเดือนกับธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ การซื้อหุ้นสหกรณ์ ซื้อฉลากออมสิน การทำประกันชีวิต การสมัครเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- 3) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยการทำบัญชีรายรับ-จ่ายครัวเรือน เพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายในแต่ละเดือน เป็นการเตือนตัวเองไม่ให้ใช้เงินเกินรายรับ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) หาคำความรู้เกี่ยวกับการลงทุนเพื่อให้ทรัพย์สินงอกเงย เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล
- 5) ศึกษาหาความรู้และเตรียมหาช่องทางประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

6) ปลดหนี้ให้หมดก่อนเกษียณอายุ โดยศึกษาวิธีการบริหารหนี้ที่มีอยู่ ให้เริ่มลดหนี้โดยชำระหนี้ที่มีดอกเบี้ยสูงก่อน หรือปรับโครงสร้างหนี้โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงินซึ่งอาจจะช่วยลดภาระการผ่อนชำระหนี้รายเดือนให้ลดลง เนื่องจากหากหมดหนี้ก็จะทำให้มีเงินเหลือเงินเก็บออมเพื่อยามเกษียณมากขึ้น

สมาชิกทุกคนในครอบครัว ให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

- 1) ด้านอารมณ์/ความรู้สึก มีความรับผิดชอบช่วยกันใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ให้ความรักความเข้าใจ เป็นกำลังใจในการประกอบอาชีพ
- 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับวิธีการออมเงิน การเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ การลงทุนที่เหมาะสมกับช่วงวัย การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การประกอบอาชีพเสริม
- 3) ด้านวัตถุ สิ่งของ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้านค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาทางการเงิน

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

1) การให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการออมเงิน การเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ การลงทุนที่เหมาะสมกับช่วงวัย การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การประกอบอาชีพเสริม ตลอดจนให้มีความรู้เท่าทันกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

2) จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเตรียมความพร้อม

- ส่งเสริมการออมตั้งแต่วัยทำงาน ลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการออม
- โครงการปลดปล่อยหนี้สินให้แก่ผู้ที่ใกล้จะเกษียณอายุ
- ตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้ประกอบอาชีพภายหลังเกษียณอายุ
- ส่งเสริมการทำธุรกิจชุมชนเพื่อให้สมาชิกผู้สูงอายุได้ใช้เวลาหารายได้เสริมได้อย่างเหมาะสม
- จัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยถูกสำหรับการกู้ไปลงทุนในอาชีพเสริม

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกันในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อม

- กระทรวงการคลัง กรมประชาสัมพันธ์ ธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต่างๆ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการออมเงิน การเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ การลงทุนที่เหมาะสมกับช่วงวัย การวางแผนการใช้จ่ายเงิน

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดทำหลักสูตรการศึกษาในสวนที่เกี่ยวข้อง และให้ความรู้/การศึกษาผ่านสื่ออย่างหลากหลายช่องทาง

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้ความรู้/จัดอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมภายหลังเกษียณอายุ

- กรมการจัดหางาน มีมาตรการให้สิ่งจูงใจแก่สถานประกอบการที่จ้างผู้สูงอายุเข้าทำงาน

- ภาคธุรกิจ เอกชน ให้ความร่วมมือในการจ้างผู้สูงอายุทำงานต่อตามวัยเพื่อจะมีรายได้ต่อไป

4.3.2 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย

บุคคลควรเริ่มเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยให้พร้อมตั้งแต่ยังอยู่ในวัยกลางคน ในการเตรียมด้านที่อยู่อาศัยนั้น สิ่งที่ต้องคำนึง ได้แก่ สถานที่ตั้ง สภาพที่อยู่อาศัย และการเลือกผู้อยู่ร่วมด้วย

ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย ดังนี้

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพที่พักอาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ

- 2) ซื้อ/สร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ซึ่งต้องคำนึงถึงสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมด้วย
- 3) ปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 4) วางแผนว่าหลังเกษียณอายุแล้วจะพักอาศัยร่วมกับผู้ใด เช่น อยู่คนเดียว อยู่สองคนกับคู่สมรส อยู่กับลูกที่ยังเป็นโสด หรือเลือกที่จะอยู่เป็นครอบครัวขยาย เพื่อจะได้เตรียมปรับตัวเองให้เข้าได้กับผู้ที่เราจะพักอาศัยร่วมด้วย
- 5) สร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว ด้วยการอยู่กันด้วยความรักใคร่ ห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ และเห็นคุณค่าของกันและกัน

สมาชิกทุกคนในครอบครัว ให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย ดังนี้

- 1) ด้านอารมณ์/ความรู้สึก . สร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว ด้วยการอยู่กันด้วยความรักใคร่ ห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ และเห็นคุณค่าของกันและกัน
- 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมกันวางแผนการซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย การปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 3) ด้านวัตถุ สิ่งของ ร่วมกันรับผิดชอบการผ่อนชำระและค่าใช้จ่ายต่างๆ

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านที่อยู่อาศัย ดังนี้

- 1) การให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย การปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 2) จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเตรียมความพร้อม
 - จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยราคาถูกเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยหลังแรกเพื่อสนับสนุนให้บุคคลได้มีที่พักอาศัยเป็นของตนเอง
 - มีมาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อช่วยให้บุคคลได้มีที่พักอาศัยเป็นของตนเอง
 - จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูกให้ผู้ถือเกษียณอายุนำไปปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย
 - จัดสถานที่พักอาศัยรองรับสำหรับผู้ที่ไม่มียู่อาศัยเป็นของตนเองและไม่มีบุตรหลานให้พึ่งพิง
 - รณรงค์ ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกันในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อม
 - กระทรวงการคลัง สถาบันการเงิน เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัย
 - สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดทำหลักสูตรการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้ความรู้/การศึกษาผ่านสื่ออย่างหลากหลายช่องทาง

4.3.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย

สุขภาพร่างกายเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องดูแลเอาใจใส่มาอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่วัยเด็ก ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย ดังนี้

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ

2) มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ

3) การตรวจสุขภาพประจำปี หากมีโรคประจำตัวต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด

4) ทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ

สมาชิกทุกคนในครอบครัว ให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย ดังนี้

1) ด้านอารมณ์/ความรู้สึก ดูแล ช่วยเหลือยามเจ็บป่วย เป็นกำลังใจและชักชวนกันทำกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานมังสวิรัต

2) ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา แนะนำเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพ การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ

3) ด้านวัตถุ สิ่งของ ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ซื้อ/จัดหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพมาให้สมาชิกในครอบครัว

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย ดังนี้

1) การให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพอนามัย และการดูแลสุขภาพในวัยสูงอายุ

2) จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเตรียมความพร้อม

- จัดให้มีโครงการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน

- จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัยและความสนใจของแต่ละบุคคล

3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นต่าง ในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อม เช่น โรงพยาบาล กรมการแพทย์ ชมรมผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

4.3.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ

ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ ดังนี้

1) การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิต

2) การฝึกทำจิตใจให้สงบ โดยการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติตามหลักธรรม

3) ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน

4) ทำกิจกรรมร่วมกันกับสมาชิกในครอบครัว

5) มองโลกเชิงบวก ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส

6) พุดคุย ขอคำแนะนำจากญาติผู้ใหญ่ ผู้ที่เกษียณอายุไปแล้ว

7) ทำตนให้มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

8) ทำตนให้เป็นคนมีศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

สมาชิกทุกคนในครอบครัว ให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจ ดังนี้

1) ด้านอารมณ์/ความรู้สึก ให้ความรัก ให้กำลังใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ ช่วยเหลือกัน มีความเข้าใจ ยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน มีเวลาให้กันและกัน

- 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา แนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพสภาพจิตใจ
- 3) ด้านวัตถุ สิ่งของ ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในครอบครัว
ซื้อ/จัดหาสิ่งของต่างๆให้แก่สมาชิกในครอบครัว

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านจิตใจดังนี้

- 1) การให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสภาพจิตใจ
- 2) จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเตรียมความพร้อม
 - จัดกิจกรรมสันทนาการเพื่อส่งเสริมการรักษาสุขภาพจิต
 - จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม
 - จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ โดยให้ผู้ใกล้เกษียณอายุเข้าเป็นสมาชิกชมรมได้ เพื่อจะได้เรียนรู้การปรับตัวและดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณอายุจากผู้ที่เคยเกษียณอายุไปแล้ว
- 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกันในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อม เช่น โรงพยาบาล กรมสุขภาพจิต

4.3.5 การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา

ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุควรดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา ดังนี้

- 1) หางานอดิเรกที่ตรงกับความถนัดและความสนใจ
- 2) หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ
- 3) เข้าร่วมกิจกรรม ชมรมที่สนใจ
- 4) เข้ารับการศึกษา/อบรมการทำงานอดิเรกที่ตนเองสนใจ

สมาชิกทุกคนในครอบครัว ให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลา ดังนี้

- 1) ด้านอารมณ์/ความรู้สึก มีเวลาให้กันและกัน ใช้เวลาร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน
- 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา แนะนำเรื่องการใช้เวลา
- 3) ด้านวัตถุ สิ่งของ ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกในครอบครัว

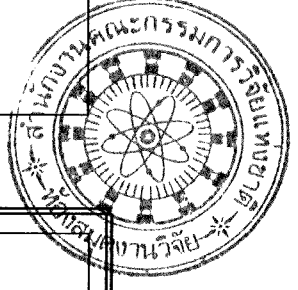
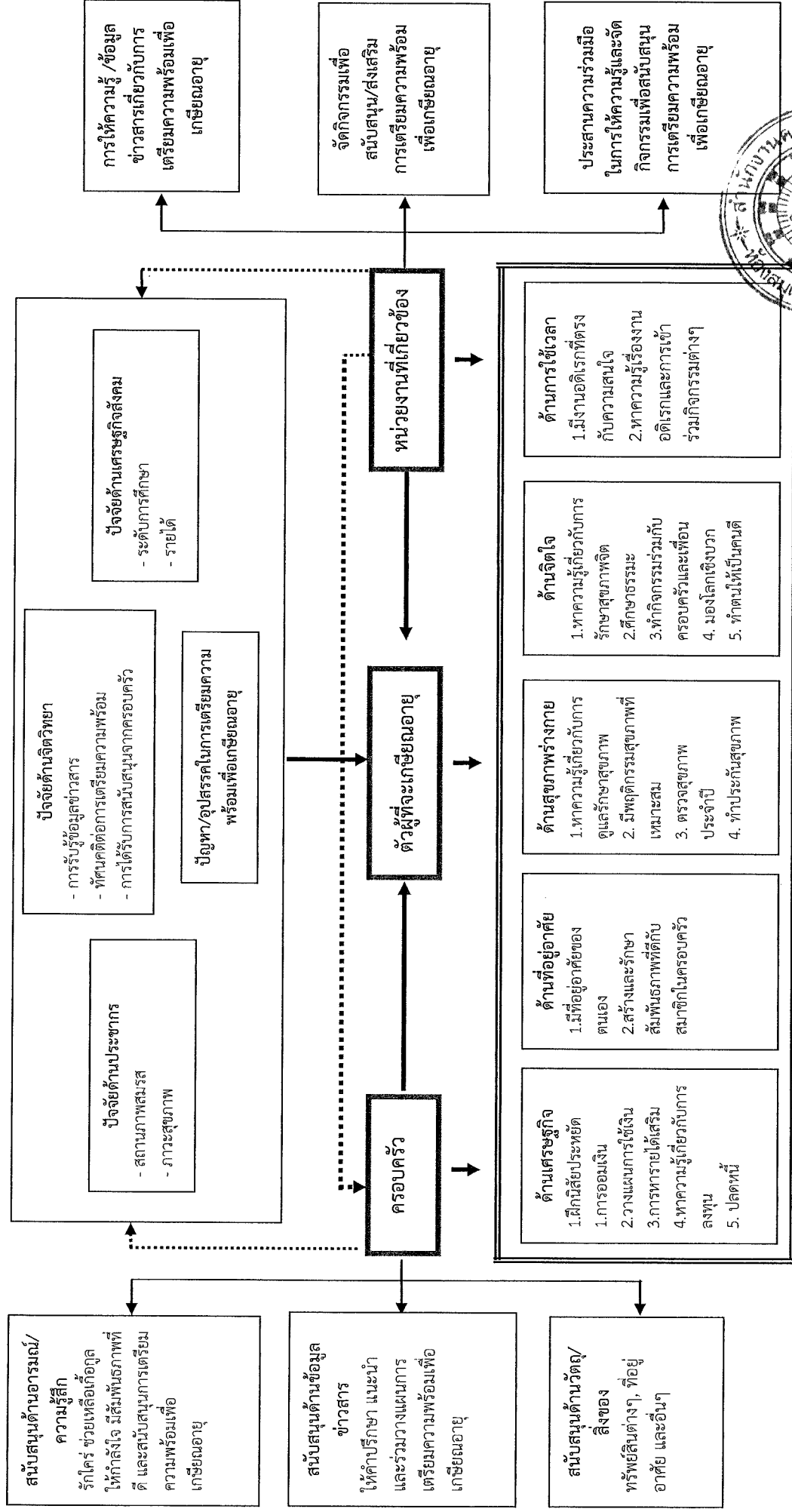
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกันในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อม เช่น ต้นสังกัด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านการใช้เวลาดังนี้

- 1) การให้ความรู้ และข้อมูลระเบียบ กฎเกณฑ์ในการเข้าเป็น ชมรม สมาคมต่างๆ เพื่อให้สามารถค้นหาได้ตามความสนใจ
- 2) จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเตรียมความพร้อม
 - ส่งเสริม/สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ
 - จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับงานอดิเรกหรือการประกอบอาชีพเสริมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- 3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อม โดยการสนับสนุนให้ภาคต่างๆ ของสังคมทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

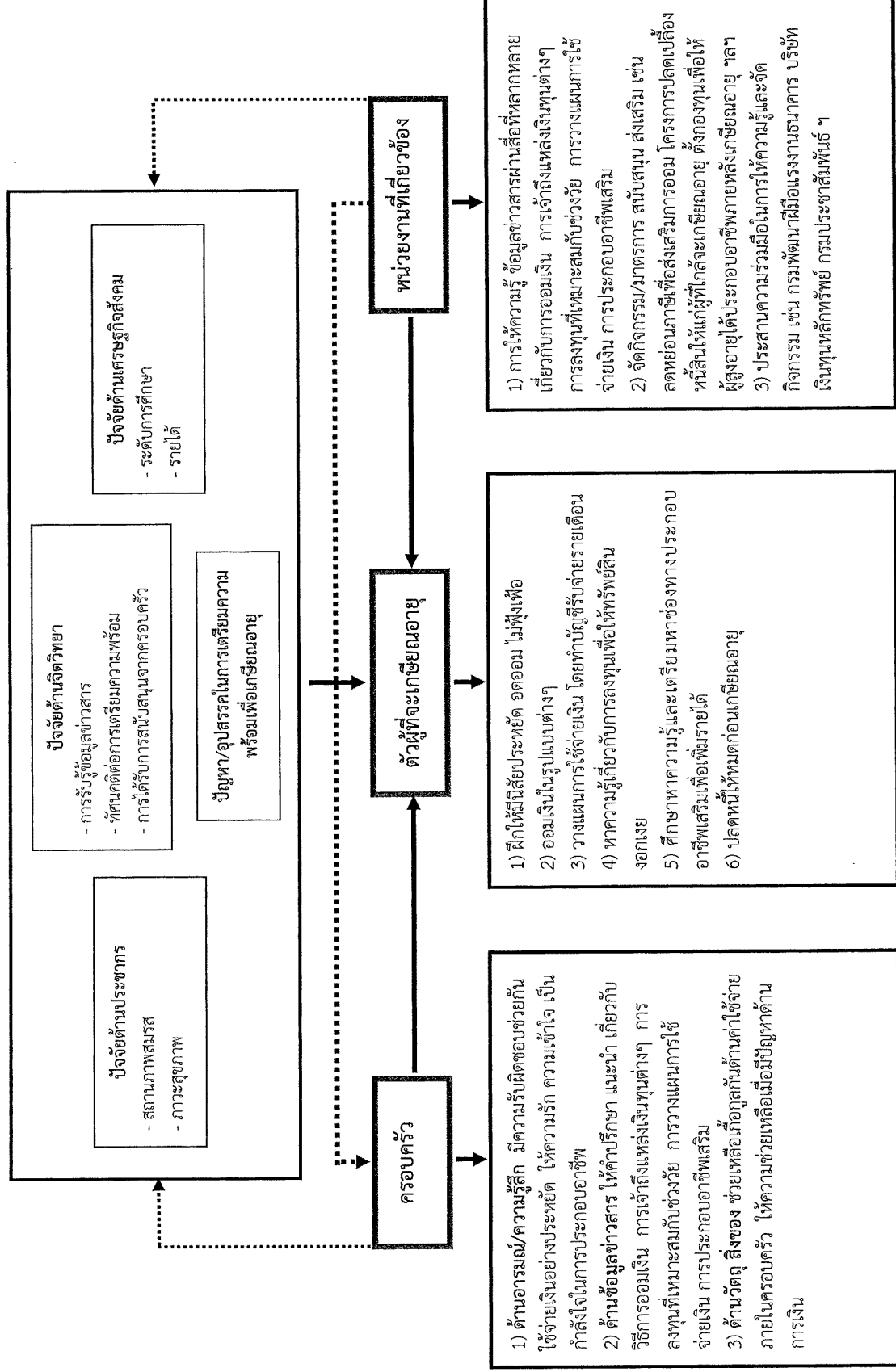
ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในทุกกลุ่มอายุมีรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน โดยอาจต้องมีการเตรียมความพร้อมเพิ่มเติมหรือพัฒนาการเตรียมความพร้อมไปสู่อีกขั้นหนึ่งเมื่ออายุมากขึ้น

ผู้วิจัยนำข้อมูลการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุข้างต้นมาสร้างรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงาน และรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุในแต่ละด้าน (รายละเอียดตามแผนภาพที่ 4.3-4.8)

แผนภาพที่ 4.3

แผนภาพที่ 4.4 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงานด้านเศรษฐกิจ


```

graph TD
    A[ปัจจัยด้านประชากร  
- สถานภาพสมรส  
- ภาวะสุขภาพ] --> D[ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ]
    B[ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม  
- ระดับการศึกษา  
- รายได้] --> D
    D --> C[ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ]
    C --> E[ครอบครัว]
    C --> F[หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง]
    C --> G[ความรู้]
    E --> H[การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร]
    F --> H
    G --> H
  
```

ปัจจัยด้านประชากร

- สถานภาพสมรส
- ภาวะสุขภาพ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม

- ระดับการศึกษา
- รายได้

ปัญหา/อุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุ

ตัวผู้ที่จะเกษียณอายุ

ครอบครัว

- 1) ด้านอารมณ์/ความรู้สึก . สร้างและรักภักดี สัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว ด้วยเหตุนี้เองก็ช่วยให้ความรักใคร่ ห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือเกื้อกูลเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ และเห็นคุณค่าของกันและกัน
- 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมกันวางแผนการซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย การปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 3) ด้านวัตถุ สิ่งของ ร่วมกันรับผิดชอบการผ่อนชำระ และค่าใช้จ่ายต่างๆ

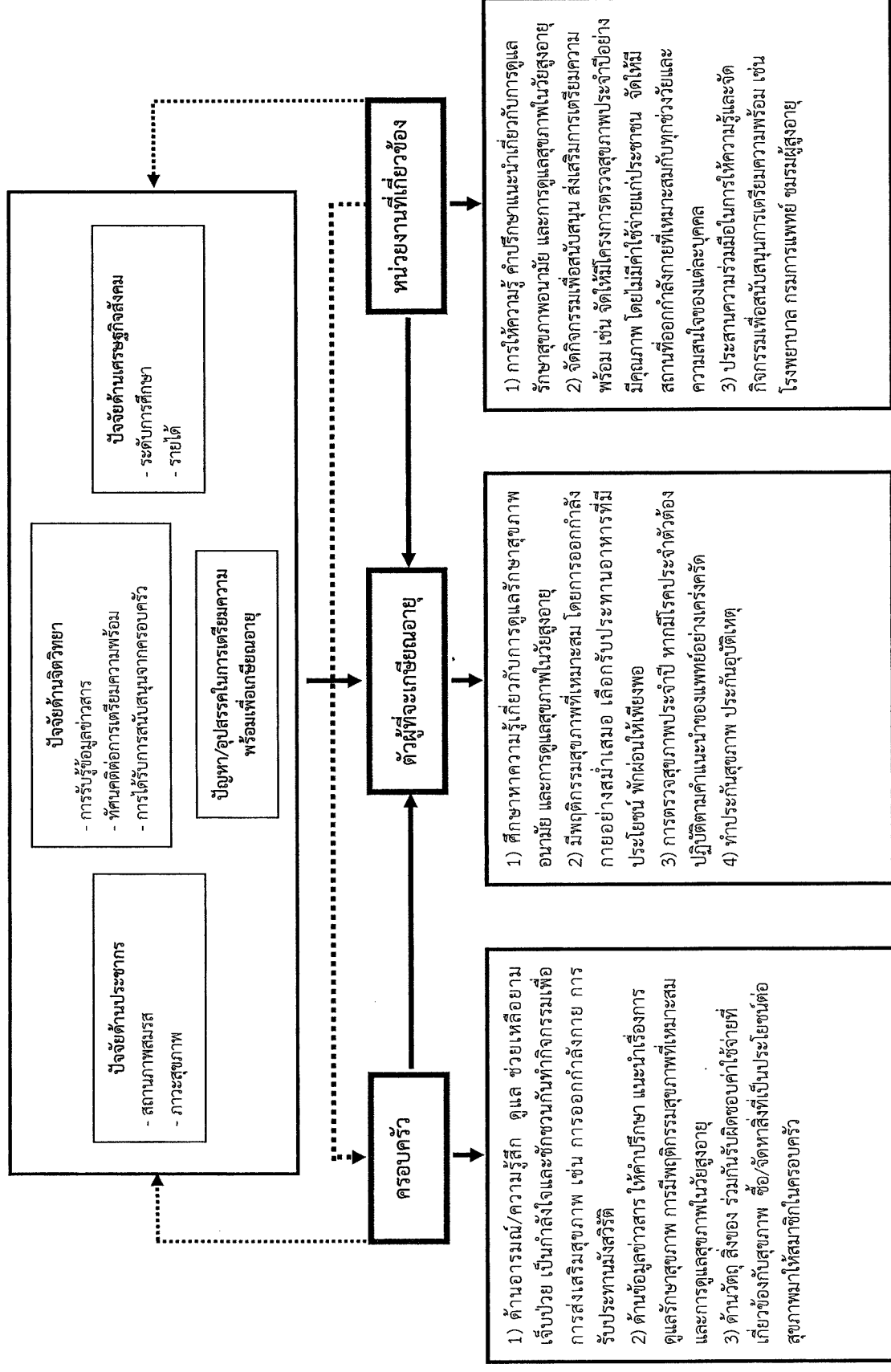
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1) ให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่อยู่อาศัย การปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 2) จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการเตรียมความพร้อม เช่น จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยราคาถูกเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยหลังแรกและให้ผู้ใกล้ชิดเกษียณอายุนำไปปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัย มีมาตรการลดหย่อนภาษีส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- 3) ประสานความร่วมมือในการให้ความรู้และจัดกิจกรรม เช่น นโยบายของรัฐ สถาบันการเงิน

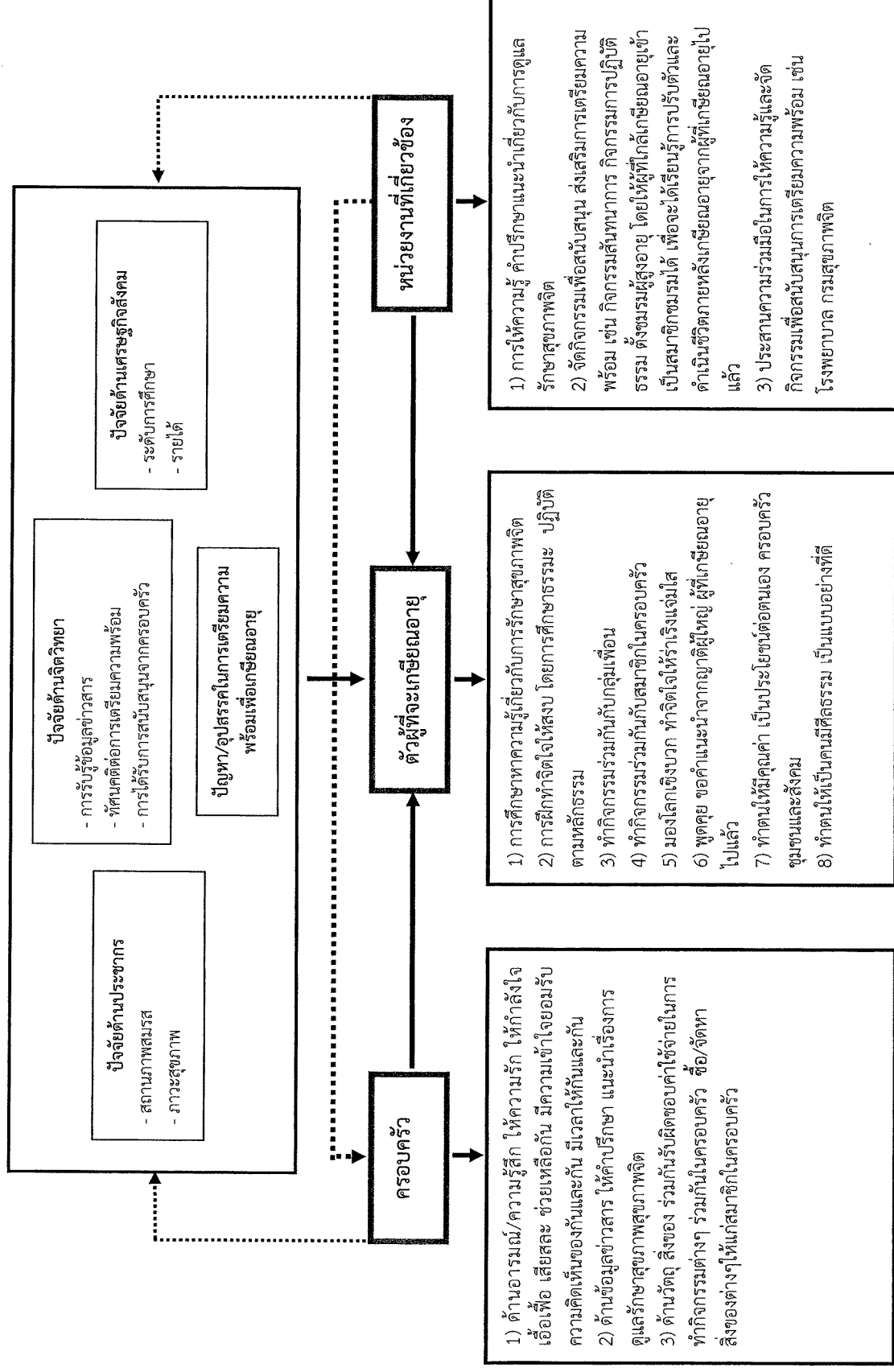
ความรู้

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพที่พึงอาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 2) ซื้อ/สร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ซึ่งต้องคำนึงถึงสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมด้วย
- 3) ปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ
- 4) วางแผนว่าหลังเกษียณอายุแล้วจะพักอาศัยร่วมกับผู้ใด
- 5) สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว ด้วยการอยู่กันด้วยความรักใคร่ ห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ และเห็นคุณค่าของกันและกัน

แผนภาพที่ 4.6 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย

แผนภาพที่ 4.7 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงานด้านจิตใจ

แผนภาพที่ 4.8 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุงานด้านการใช้เวลา

